

N° 1991

Thứ sáu 30 December 1952

PHONG HÓA

16
trang

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

TOÀ NHÀ SỐ 1 BOULEVARD HENRI IV
THỦ THỤC LINH 1 BOULEVARD CARNOT - HANOI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN XUÂN MAI

DIRECTEUR
NGUYỄN TƯỜNG - TAM

GIA BAO ĐÔNG LƯƠNG NGOẠI QUỐC
1 năm 3p00 5p00
6 tháng 1, 60 2, 60
3 tháng 0, 90 1, 40
ADMINISTRATEUR GÉRANT
PHẠM HỮU NINH

7

Mặt thực

Một cái dạo đâu hay đến đâu cũng kèm thêm nhiều cái dị-doan, mà chính những cái dị-doan ấy nó lại làm lòn cái mảnh lục của dạo lên. Đến ngày những cái dị-doan mắt đi là ngày dạo tài xuồng, hầu mắt hết mọi vê tốn-nghiêm.

Người minh cảng giỗ tổ tiên là do ở sự sùng bái người quá khứ, muốn nhớ lại người mắt đi luôn luôn và có thể lấy dấy làm gương noi theo. Điều đó kè cũng hay, nhưng nếu chỉ có thế thì sự thờ phượng tổ-tiên không bao giờ được rực rõ như ở nước mình.

Người minh số dĩ trong hoàng báu thò cho đẹp, cho sang, ngày giỗ tổ làm cỗ lèm bàn linh đình là vì một lẽ rằng linh hồn người chết còn phảng phất ở dương gian, không biết ăn năn ở đâu, nhưng cứ có cỗ là lần về ăn uống, có thể che trù phù hộ cho con cháu được. Nhiều bà, đến khi phải đổi mā, mà không đổi được tấm áo, chiếc khăn, đổi giầy, thi áy này không yên, nằm mơ nằm mộng thấy người khuất về thăm thò không áo mặc rét, khăn dā gián nhấm, mà giầy cũ đi dā hā cả móm.

Lần cỗ cúng vì linh rằng người chết về ăn, nhưng làm cỗ linh đình thì một là họ cho phải làm vì con cháu về đóng, cúng nhiều đẽ ăn cho đủ, hai là vì thói quen, ba là cỗ bàn có to thi minh mới là có hiểu, mới được tiếng khen của làng xóm.

Thường người chết ghét rượu thi cúng rượu vì không có rượu không ra cúng, đó là vì tình quen.

Người chết ghét đồ nấu thường lại cúng đồ nấu, đó là tình làm sang vê làng xóm.

Hàng Nga tân thời

Vợ kẽ ghét vợ cả của chồng mình như kẽ thù, nhưng ngày giỗ vợ trước thì thật là tâm-thanh, cỗ bún tươi tết, đó là vì tin rằng linh hồn người vợ trước có thể về được.

Sự thờ phượng người chết được trọng là vì lòng tín rguông, kèm thêm mấy cớ: lấy lòng người chết, sợ người chết, [muốn khé khoang và theo thói quen.

Mẹ cúng, con dâu phải cúng, rồi đến con dâu của người con dâu phải cúng dẫu không biết mặt mũi tổ tiên, dẫu không có chút gì thương nhớ – cứ thắc giỗ là cúng, cúng là phải làm cỗ, làm cỗ thi phải tinh tươm, đồ ăn phải nấu thái khéo, nêm lâm chua, bông nấu mặn à minh vụng, nếu là con gái thi khó lấy chồng. Chú dâu xó bếp suốt đêm để cung phụng ai?.. cung phụng những ông, những bà dến ăn cỗ để các ông, các bà áy chè chén no say, khen món này khéo, chè món kia giở!

Bọn dân ông thi hoặc cũng làm như bọn dân bà, hoặc đứng ngoài mặc cho họ làm, tuy có tốn kém đôi chút nhưng chẳng phi di-dau, lại được bừa chén họ hàng làng nước thỏa thuê, nhất cử mà lưỡng tiện.

Một kỳ sau sẽ nói về cái quan niệm của phái mới đối với sự thờ phượng tổ tiên

TÚ-LINH

Kính cáo độc giả

Các bạn đọc báo hoặc đã gửi giấy mua năm hoặc vẫn thường nhà được báo xem mà chưa trả tiền, thì vui lòng gửi trả cho xin kịp gửi tiền về cho nhà báo.

Nếu không nhà báo sẽ chờ nhà gửi thép đòi, tiền phí tồn các ngài phải chịu.

Những bạn & xa nhà giấy thép không tiện việc gửi ngân phiếu, thi gửi tem về nhà báo cũng nhận (tem 0p5 trả lên)

PHONG-HÓA

..TƯ NHỚ ĐẾN NHỚN..

Ông hưu quan Hoàng hưu Bình
Mới đây ông Hoàng-hưu-Binh, một vị hưu quan, người tỉnh Quảng-Trị, có dâng một tờ trạng xin đức K-m-Thượng mở lại khoa thi cũ. Tờ trạng ấy đã giao cho ông Phạm-Quỳnh để vào trong Nội.

Ý kiến ấy hay đấy! mấy bộ từ thư, ngũ-kinh đã lâu nay không có ai học thuộc lòng, hàng bản sách nho đang rao é Ông Bình xin thế, không phải là có ông ta cũ kỹ đâu, chỉ vì lâm lòng muôn trán hung nghe làm giấy bẩn đấy thôi.

Nhưng này ông Bình, ông đã hưu tri rồi, ông nên để cho trí ông nó ngủ, đừng bắt nó làm việc, tội cho nó lắm.

Còn tờ trạng của ông, rồi nó cũng đến về hưu với ông.

Các ông lang băm

Làm tbầy thuốc chì riêng ở nước ta mới không phải là một nghề. Ai ai cũng lên ông lang cả. Đọc hết mấy quyển sách thuốc, ấy thế là đã hóa ra một ông lang, nhưng chỉ hóa ra một ông lang băm.

Nhà là các bà, nghe thuốc lại sành lầm. Một người ngộ cảm ư? Bà thì bảo nên thoa dầu, bà thì bảo nấu lá tre mà xông, bà thì bảo đốt chồi mà suối, mà nếu mấy cách trị bệnh ấy không công hiệu, bà nào cũng mách cho bệnh nhân một ông lang hay, có tiếng nhất. Nhưng ông lang có tiếng ấy thường thường chỉ là ông lang băm.

Ông xem mạch xong, trả vào bụng lão người ta đau phế, chỉ lên ngực bảo người ta đau thận, còn già già, quả tim, lá lách, ruột già, ruột non, lung tung cả, lú lít ở ngực, lúc lít ở bụng, ray rai muốn cho tạng nào ở đâu thì nó ở đấy, mai ông cho nó ở chỗ khác thì nó lại di chỗ khác... vì thế nên gọi ông là ông lang băm.

Ông lại khéo nói, khéo biết bệnh nhân bàn hay nhiệt, bàn về thủy-hỏa, ôn, luong thì tài lâm... nhưng tài nhãi là lúc bệnh nhân có mệnh hệ gì, là ôn tim lỗi lầm. Người ta gọi là lang băm thật là đúng lắm.

Lại... con gái làng Bát-Tràng

Ông Vương-bích-Ngẫu ở làng Bát-Tràng vừa mới gửi thư lên Phong-Hoa đề phản tràn về bức vẽ diễn cầu phong dao... « sống làm con gái làng Bát-Tràng ».

Ông cho câu đó là « ngụ ý sâu sa và chính đáng » vì làng ông từ xưa đến nay, ngoài những viên gạch đã nổi tiếng lại còn sản xuất biết bao nhiêu « cao quan, biến hoạn » và « tại các công sở nhà nước, đã chiếm được địa vị khá cao », « chứ chỉ ngồi ăn hại vợ thì còn ai muốn làm gái làng Bát-Tràng làm gi? »

Ấy chết! ông nhầm to. Ngồi ăn nhò vợ thì mới đáng ước ao chứ — nếu chỉ « cao quan, biến hoạn » thì ai mong mỏi làm gì!

Được nhàn là cái ước ao chung của người mình. Cứ theo câu phong dao

thì con trai làng Bát-Tràng (không biết bây giờ có thể không) có tiếng là sung sướng, không lo, không nghĩ, công việc nhọc nhằn không phải gánh, chỉ ngồi nhà mà hưởng thú bốn mùa áo mạc vợ và may!

« Chết làm thằng hoàng làng Kiêu-kiji, quanh năm hưởng người ta tể lễ, mà « sống làm con gái Bát-Tràng », xuất đời không phải làm việc, thì còn gì tuyệt hơn nữa! »

Chẳng trách nào mà tất cả người mình ai cũng ước ao!

Đức ông chồng

Các bà vợ Việt Nam đối với đức ông chồng có nhiều ý tưởng lạ, đáng khen lắm.

Đức ông chồng phải là một ông chồng dẽ bao, bảo ở nhà phải ở nhà, bảo đưa

đi xem hát bài phái đưa đi xem bài bài, bảo ăn thi ăn, bảo đi thi đi, bảo nằm thi nằm... chỉ trừ ra bảo ghét thi không được ghét, bảo đánh không được đánh, mà... bảo xuống Khâm-thien chờ xuống Khâm-thien.

Đức ông chồng lúc nào cũng phải quanh quần ở bên cái quần trắng, cái khăn san của bà vợ, lúc nào cũng phải lo, nghĩ đến bà vợ, lo mua cho vợ lọ kẹo, miếng bánh, lo xẩm cho vợ ống nhô, hộp giầu... mà ngoài những cái lò ý nhí mặn nồng ấy, không được lo gì nữa. Công danh sự nghiệp mà vợ không được hưởng là công danh sự nghiệp vứt đồ đi, hành vi anh hùng mà không vì vợ, là hành vi vô dụng.

Lý tưởng cao sâu của đức ông chồng là vợ đấy; & với vợ có hầu hạ chăm nom như ông từ giữ bụi, nhà giầu giữ của, mới phải đạo làm chồng! Mùa vợ

danh tồ tôm, chẳng có chia bài, vợ đe hẫu bóng, chẳng có dáng hương, mới dáng là chẳng chịu!

Nào ai giám làm chồng ở đất Việt nhà cõi lén cho vừa ý các bà vợ đáng khen ấy!

Cũng là quan

Nhiều ông giáo, đã hơn một năm nay, bỏ mũ, đội khăn, lên quan cả. Nhưng các ông quan cũng chẳng được ra quan; nên trong cái vui được lên quan, lại ẩn một chút buồn.

Ở lính thi mấy ông kiêm, ông đốc phải đứng cuối hàng quan lín, ở phủ huyện mấy ông huấn phải đứng cuối hàng các quan phủ, quan huyện,

Đã mang tiếng làm quan, ăn tiêu cũng phải ra quan, cái gì cũng phải ra quan cả! Nhưng lương các ông nó không ra quan, chỉ còn nhìn vào rott lương của bà vợ.

TÚ-LY

bản ngung..

Các nhà nho còn sót lại trên cõi đất Việt, thường than thở cho luân thường, phong hóa, mà nhất là than thở cho mình. muỗi chán hưng được đạo nho kia, mong cho chúng ta ở lui lại một trăm năm về trước.

Họ muốn cho chúng ta sống như đời Nghiêng, Thuần, còn trẻ con thì cắp sách nho, đọc Mạnh-Tử, chí hè da dã vang khắp bán đảo Đông Dương; nhớn lên thi này bút, này nghiên, này lêu, này chiêu, bàn chuyện thi bàn đời tam hoàng ngũ đế, bôn xem Quản Trọng dã ở mấy ngày tú, Ngu-Công có mấy cái râu: làm thơ thi thơ thần ở ngọn sông Hoàng Hà, lén hờ Đông-Dinh khóc hoa mẫu đơn Giang Nam rụng, ngắm cảnh tuyết rơi trên núi Thái-Sơn.

Nhưng điều hay ho ấy, thật chúng ta không súng đáng theo. Chúng ta không thể sống như đời cổ được, vì chúng ta đã chịu ảnh hưởng một trang lịch sử vừa qua mà các nhà nho kia muốn xóa bỏ đi. Chúng ta nghĩ khác xưa, xét đoán cũng khác xưa rồi! Chúng ta không thể tin rằng người Thái-lát chân chỉ có một ông, ngã là không giây được, đèn phải có bắc, có dầu, giốc xuống không cháy được, sáng thần công phải là ông súng, có lán có tán, sot thì đồ mồ hôi, ốm thì đồ thuỷ vào cho uống.

Thật là không may cho chúng ta.. mà rất buồn cho mấy nhà nho hủ.

Tú Ly

Hỏi thăm

Ba Ech—Thằng có thấy người con gái nào đầu gieo lèch, quần khăn san tuy cam cái Yo yo vừa đi qua đây không.

Phong - Hóa

sẽ ra số Tết đặc biệt! ..

MẸO PHÁN VẸO

Phán Vẹo ở nhà hàng B. M. ra gặp ngay Ngô, bạn đồng học từ lúc còn quết ngang mũi. Mười năm xa cách, nay mới gặp, thời thì tay bắt mặt mừng, bác bác tội lỗi, hàn huyên niềm nở, chuyện vẫn mất 15 phút mới rời nhau được. Phán Vẹo vừa đi vừa lầm bầm:

— Thầy mìnch về chém, thê nào vợ mìnch nó cũng be thời, mìnch có nói thực là gặp người bạn «đè chém» của mìnch ném mìn nói chuyện lâu đến thế, nó cũng chẳng tin nò. Thời thế cũng là một bài học cho mìnch, từ nay mìnch phải đứng đắn y, như «chronomètre» vậy. Ủ mà nghĩ lại cũng dại, chỉ tại mìnch đứng đắn mãi từ trước đến giờ nòn mìn làm hư cả vợ mìnch, cứ như các anh chồng bại mạng khóc là xong, họ có về chém họ chỉ cười khi một cái là êm, còn mìnch có chém nầm, ba phút thì lầm lét như rắn mồng nầm, nhục thật. G thời trời làm bạn với nó, không bao giờ mìnch lại về chém như ngày hôm nay, có muôn lầm cũng chỉ đến 15 phút là xong. Minh phải nghĩ cái kẽ gi mà rồi được nó, chờ cơ mầu này thi khó mà nuốt chửng miếng cơm với nó bữa chiều nay...

Y bản Châud, à quên Phán Vẹo đã nghĩ được riệu kẽ, nên về đến nhà mang dung hai tay đút túi quần, miếng huyết sáo ráp với tiếng giày «còp còp». Lấy đầu gối đẩy cửa vào, đã thấy mìn phán khoanh tay đứng sau cửa, cặp mắt phượng tròn xoe, bộ mặt mịn màng rám lại như gang thép, mìn phán lúc này chẳng còn là cảnh mai yêu diệu mà lại còn hùng mãnh như ông «ác» gác cửa dinh, tuy nhiên Vẹo ta không run, vì đã có riệu kẽ, không dè cho mìn hét, doa dả nói:

— Mìn này, bóm nay chắc là ngày

Bài hịch tống trộm cướp

Chém cha cái lũ, thẳng Trich, thẳng Cực, trẻ già, đứa cái, bám đồng bão chỉ quen thói ăn không. Thành-thị thốn quê, khắp thế-giới di đến đâu cũng có.

Lần khuất sông nhớ bách nghệ,

Lần mò ăn hại lấp dần.

Như sâu bọ, cắn cát,

Sán run trong ruột.

Séc giải, vai rộng, úa sương lung không thích việc làm ăn.

Mưu giới trí khôn, dùng khôi ác để soay nghề trộm cắp.

Đường vắng bợ khän giật gói,

Chỗ đông cát đầy, lăn lung.

Chốn thị-thành đào ngạch, đào tường, cuộm đến cả đồ rau rẽ rách.

Nơi thon dã chui rào, sέ rzą, chẳng từ chi bắp lúa giằng khaoi.

Cửa từ bi dạ thú không kiêng,

Nhà nghèo khổ lòng lang chẳng nề

Đó là những quán chính ngạch, tôi gian-phi đã rõ ranh ranh..

Còn biết bao kẻ đồng phường, khỏe va vét lại càng quý quyết.

Nó nhà báo, cơ quan ngôn luận, lòe bà con kiếm cách soay xu.

Kia phường bợm sέ lừa bợ, đảo bạn, trường thương mại bán lường, buôn

quít giao gian chẳng nghĩ nghĩa linh.

Tinh thần khùng hoảng, nhặt bảo kia đánh cắp vân chương.

Học tập chay lười, học trò nợ lâu gian thi cử.

Thôi cũng một phường kê cắp,

Khác nào như tại ăn sương.

Góm thay là quý dương gian,

Ghé thay loài trùng xã-hội.

Nào đâu:

Quan tri, quan nhậm!

Ông cầm, ông cò!

Tuần tráng, xen dầm!

Mặt thám, đội xếp!

Tròc chúng vào säng-lan nhà dá!

Tổng chúng đi Lao-bảo, Cố-lon!

TÚ MỚ

TA TAY

Xưa nay hàng hóa gì của ta làm cũng có phần kém hàng của tây nhưng áo pull-over của hiệu CÙ CHUNG dệt có phần xuất sắc chẳng kém hàng của tây chút nào.

CÙ-CHUNG

63 Rue de la Citadelle Hanoi

phúc sinh chinh-chiến nên mới có tia mừng tự nhiên đưa đến. Lúc tôi ở sô bước ra, gặp ngay ông Bolw, ông chánh ấy mà, mọi khi gặp ông, có ngã mũ chào, ông chỉ gật rồi đi thẳng, hôm nay ông lại tươi cười đi đến trước mặt tôi rồi giơ tay cho tôi bắt, tôi lấy làm lạ, khép nếp bắt tay, rồi ông bảo tôi: «Hôm nay ông xếp anh có nói với tôi rằng anh làm việc rất cẩn mẫn, siêng năng, ngoan ngoãn!; đáng làm khuôn thước cho các bạn đồng nghiệp anh, tôi rất lấy làm bằng lòng và tôi hứa với anh rằng may mai tôi sẽ tăng lương cho anh», rồi ông au cần hỏi han về công việc trong sở và cách sinh hoạt riêng của tôi nữa. Ông cú kẽ cà hỏi mãi, mãi đến 15 phút ông mới chịu đi...

Miệng nói mà mắt Vẹo cứ chăm chán nhìn vào mặt vợ xem có đổi giận làm vui không. Không, mìn vẫn «bất cảm» mà hình như càng nghe nói, mặt càng tối sầm lại. Mìn phán nhéch mép cười rồi hỏi:

— À, cậu nói chuyện với ông chánh?

— Phải, ông chánh nói chuyện với tôi (đã chót dạ).

— Cò thật cậu nói chuyện với ông chánh Bolw không?

— Tôi dã nói.. tôi dã nói.. thì thật (hở cuồng)

— Hừ, thế thi là thật, lập tức cậu dăng báo cái chính dùm cho cái tin này.

Nói rồi mìn vói tờ báo ô bàn đưa thẳng vào mặt cậu.cậu đọc:

Tin thêm về nạn ô-tô ..

Ông Bolw, chánh đốc nhà ngàn hàng B. M. đã tắt nghỉ tại nhà thương Q. N. sau khi gặp nạn ô-tô ô km .. Điện tín riêng của phóng viên.

Đọc xong cậu phán cứng hàm không nói được câu gì nữa, thế rồi một đoạn kịch dù cả hì, nò, ai, lạc tiếp diễn: tiếng kèn gào, van lạy khóc lóc um cả lén, phán Vẹo cuống quít, bịt chặt hai lỗ tai chạy vung cùng nhau .. VIỆT BẮNG

NÊNHÚT THUỐC THƠM ANG LÊ

SWEET
CAPORAL
HIỆU

0,15

COMPAGNIE COLONNE DES TABACS

Về các kiều máy, kiều nhà. Tình về đất cát và cầu cống, về truyền thống sưa, mực và thuốc. Làm buồng hoa bằng sưa, cỏa, và vôi. Sơn cửa nhà và quét vôi. Về vắng-cố và biến giao hàng vân, vân

Về hình truyền thân bằng than
Thật giống thuật khéo

Không phai mầu

Hình bán thân 50 x 60

2p90

Ở xa xíu gửi ảnh mẫu về cho

M. TRƯỜNG-TRONG-BINH

Office Indochnois du Travail

81 Route Mandarine Hanoi

XƯ CAO DẾN THẤP.

Phong-hoa mới

Chiều chiều lại nhớ chiều chiều.
Nhớ có quần trắng, áo điều, khăn sen.

Năm giờ buông giây gần tan,
Bóng hồng tha thứ dưới hàng cây xanh.

Gió chiều bộ cánh phong-phunh,
Lang thang vơ vẩn, có mình đợi ai?

Thưa rằng đã mấy ngày giờ,
Em chờ cái phản là người tình nhân.

Báy giờ kinh tế khó khăn,
Còn râm chầu hót khát lăn lảm lor.

Thán em đã sác như vờ,
Sơn mòn, phến hết, biết sờ vào đâu!

TÚ-MỸ

O
Tài phát minh của cụ Hoàng-tăng-Bí

Cụ Hoàng-tăng-Bí mới tìm ra được một thứ bệnh, cụ gọi là « một bệnh chung của bạn thiêunien là ngày ngay ». Cái bệnh ấy là cái bệnh quá yêu tây học, công kích nho giáo, không biết rằng dân tộc Việt-Nam còn đoàn tụ được đến ngày nay, xã hội Việt-Nam còn giữ trật tự đến thế này đều là nhờ công nho giáo!

Cái bệnh ấy có không, không biết, chỉ biết rằng cụ bảng Hoàng cũng mắc bệnh, cái bệnh chỉ trông thấy cái tốt đẹp của nho giáo.

Bệnh của cụ bảng Hoàng nghe như trầm trọng lắm, cụ nên tìm thuốc chữa đi thôi!

O

Cha ra cha, con ra con

Cụ bảng Bí mắc cái bệnh ấy nên nói rằng vì ta mày nghĩa năm chuyên chuộng nho giáo nên trên dưới có trật tự, cha ra cha, con ra con, anh ra anh em ra em, chồng ra chồng... cụ Hoàng-tăng-Bí, và cụ Hoàng-tăng-Bí.

Áy đấy, ý cụ bảng là nếu không có nho giáo thì cha không ra cha, con không ra con, anh không ra anh, em không ra em, vợ không ra vợ, chồng không ra chồng... cụ Hoàng-tăng-Bí không ra cụ Hoàng-tăng-Bí.

Quái thật! để cụ bảng dò rỉng bên Âu-Mỹ họ, cha không ra cha, con không

ra con, anh không ra anh, em không ra em, vợ không ra vợ, chồng không ra chồng, mà bà Charlot không ra bà Charlot.

Tình xấu tư nhiên

Cụ Bảng nói mê nói hoảng đến nỗi quên mất cả triết lý của nho giáo. Cụ bảo rằng nếu bỏ lễ lục và văn hóa của mình đi thì sự đâm dâng rối loạn, toàn thô cái tình xấu tư nhiên của loài người không có cái gì ngăn cản lại nữa.

Loài người có tình xấu tư nhiên! Nếu tôi không làm thì trong sách có chữ « nhân chí sơ, tình bản thiện »... cụ bảng ơi, cụ quên rồi, nên về nhà đọc lại quyển Tam tự kinh cho rõ nghĩa, cụ bảng ạ.

Các báo khi ra đời (Đông-Thanh)
Các báo khi ra đời, thường có một

bài kinh cáo Quốc-vân, trong bài kinh cáo thường có câu hỏi:

— Vì sao tờ báo này ra đời?

Hồi rồi lại trả lời lấy...

Báo Đông-Thanh cũng vậy, trong bài đầu cũng nói:

— Vì sao Đông-Thanh tạp-chí ra đời?

Từ ngày báo Đông-Thanh ra đời đến nay, tôi xin thú thật rằng không biết báo Đông-Thanh ra đời vì có gì? và tại làm sao Đông-Thanh tạp-chí lại ra đời?

Câu hỏi kè cũng khó trả lời.

Hôm nay nhân có người bạn quen nói chuyện mới vỡ lẽ.

Cứ như lời bạn tôi kè lại, thì ra:

Bài vở của Đông-Thanh đã làm sẵn từ mươi năm nay, xếp trong một cái bờm to, cái bờm to ấy lại để trong một

cái tủ. Ông chủ nhiệm thấy bài vở dề lâu sụ mối cắn, sụ chuột gặm...

Vì thế, nên Đông-Thanh tạp-chí ra đời.. kéo phụ lòng mong mỏi của quốc dân đợi đã ngoại mười năm nay.

Ông Tân-Dà nhẫn bạn Phong-Hoa « Túu nháp thi xuâ »

Mấy lời nhẫn bảo anh Phong-Hoa,
Báo đến như anh thật lào quá!
Từ tháng dè-xăm không bớt mồm,
Sang năm qui-dận phải kiêm khóa,
Ông nịnh ông nịnh có liệu mà,
Tái tú, tái tam đừng trách nhai!
Chút tình đồng nghiệp bảo ban nhau,
Nhờ gió thời đi mong cảm hóa.

Tân-Dà

(Trích ở Annam tạp-chí số 6)

◊
Họa nguyên vận

Anh lên giọng rượu khuyên Phong-hoa.
Sắc sụa hơi mea khô ngửi quá.
Đã giày bao lăn, tai chẳng nghe,
Hắn còn nhiều phen mõm bị khóa!
Thân mềm chưa chắc đứng ngay đâu!
Lưỡi ngắn thì nêu co lại nhá!
Phong-hoa mà không hóa nồi anh,
Túy nhẫn quả thực là nan hóa!

Phong-Hoa

◊
Annam tạp-chí ví như sao?

Annam tạp chí ví như diễu đội, giải lâm, sống di chết lại đến mấy mươi lần.

Annam tạp chí giống như con vịt già, nay ở phố hàng Lồng, mai ở phố bờ Hồ, nay ở Hanoi, mai về Nam hành, không có cơ sở nhất định, thật là vô gia cư.

Annam tạp chí ví như con sâu róm, Con sâu róm, mùa thu còn là trùng, mùa đông hóa ra sâu, mùa xuân biến ra bướm, nhưng sau trước vẫn là con sâu róm, tai hại vô cùng. Annam tạp chí năm nay nội dung thay đổi, sang năm nội dung thay đổi, nhưng sau trước vẫn là Annam tạp chí, xem đến buồn ngủ vô cùng.

TÚ-LY

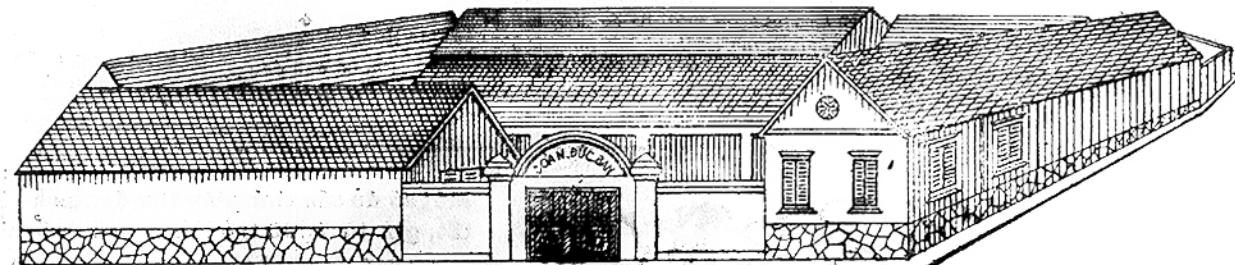

— Bão ở đâu thế này?
— Nào ai biết! xem đây!

Cửa hàng bán
Nước mắm

32 phố Bờ Sông hòn
Nâu (quai Clémenceau)
Hanoi

2 Phố Bến lầu thủy
Rue Marchal Foch,
Haiphong

XƯỞNG LỌC NƯỚC MẮM TRẮNG CỦA M. ĐOÀN ĐỨC BẢN TẠI CÀT HAI QUẢNG YÊN

XƯỞNG MUỐI CÁ CỦA M. ĐOÀN ĐỨC BẢN TẠI CÀT HAI QUẢNG YÊN

Cửa hàng và xưởng mắm do M. Đoàn Đức-Bản quản trị lấy

Tranh dự thi.— Số 10

VUI CƯỜI.

Lời con trè

Câu Tâm bảo Tâm : « Con đi lăg cho cậu một cái vỏ quýt để cậu để vào hộp thuốc láo cho nó khỏi khó hé ».

Tâm ton ton đi tìm mợ : « Mợ ơi, mợ cho con xin quả quýt ».

Mợ Tâm mắng « Con vừa ăn hai quả rồi lại xin nữa. Con giài ăn tham.Xấu ».

Tâm nghiêm nhặt đáp : « Không, con có ăn tham đâu, con xin mợ quả quýt để con bóc cái vỏ cho cậu để vào hộp thuốc láo đỡ chát ».

Cái ròng rọc quai kèo kèu keng kèc, cậu Tâm lấy đầu ta bối vao.

Tâm tò mò hỏi : « Cậu bối vào làm gì thế? ».

Câu Tâm đáp : « Cậu bối đầu vào cho nó khỏi kèu ».

Đến tối, con lu-lu nhốt trong cũi, kèu rít rầm rì. Tâm chạy ra kéo áo cậu : « Cậu ơi, cậu đi lấy đầu bối vào mõm con lu-lu cho nó khỏi kèu diếc cả tai con ».

Tâm thích mặc cái áo gấm sanh hoa bạc, cả nhà thường nói đứa bảo Tâm là chúa rể.

Tâm thấy háng kèo leeng-keeng đỗ cửa, chạy vào lán xin tiền :

« Cậu ơi, cậu cho con mót xu, rồi bao giờ con nhón bằng cậu, con đi làm, rồi con lại cho cậu mót xu ».

Câu Tâm phi cười : « Thế con nhón lên con đi làm gì để có tiền cho cậu ?

Tâm đáp : « Bao giờ con nhón con đi làm chúa rể (chủ rể) con khôi tiền cho cái »,

Câu Tâm nhìn cười chẳng được, ngầm nghĩ : « Thằng bé này nhón lên sẽ đỡ kí-sú khôngh vặt. Bé mà dâ có khiếu khai mò ».

CUỘC THI TRUYỆN « VUI CƯỜI »

Bắt đầu từ số 28 bắn báo mở một cuộc « thi cười ». Trong mỗi số, sẽ đăng lên độ bốn, năm bài mà bắn báo xét ra là hay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng Giải nhất một năm báo, giải nhì năm báo và thường hai bài hay nhất trong bốn kỳ báo ấy.

Mỗi bài không được quá ba mươi giòng.

Xin đừng chửi cho rõ ràng, để tiện việc gửi báo biếu.

CUỘC THI TRANH KHÔI HÀI

Mỗi số báo sẽ có đăng vài bức tranh bay nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng:

Giải nhất một năm báo.

Giải nhì nửa năm báo.

Tranh vẽ chiều giải 18 phân, chiều cao 10 phân, có lời chú thích hay không cũng được, miễn là buồn cười.

Mấy lời phân trần

Có nhiều người hoặc bắt trước truyện cũ hoặc dựa theo truyện cũ hay chuyện nước ngoài mà làm bài « vui cười ». Trừ một vài truyện đã phổ thông ai cũng còn thi không tài nào mà kiểm soát cho khắp được. Vì lẽ ấy nên những bài nào hợp phong tục Annam mà có vẻ tinh tế, đặc biệt, thì bắn báo cũng cho là trùng cách.

Phong-Hoa

Của V V T Hanoi

Cùng thề

Ông Ất có hai đôi giày: một đôi trắng, một đôi đen.

Một hôm, ông Ất ngồi nhà ngoài bảo thằng nhóc vào trong buồng lấp đôi giày để đùa. Một lát sau, thằng nhóc ra, tay sách đôi giày nhưng một chiếc đèn một chiếc trắng. Ông Ất bắt vào đôi thi bài phút sau thằng nhóc đi ra tay khống, nói : « Thưa thằng đôi kia cũng thế à ».

Của V-V T Hanoi

Nhầm

báo X Z ra ngày hôm qua có đăng hai việc sau này, vì thợ xếp chữ xếp nhầm bài đoạn cuối bài lắn nhau thành thử không ai hiểu ra sao :

a) Hỉ tin. — Bắn quán được tin mừng rằng đến cuối tháng này, ông bà Z sẽ làm lễ thành hôn cho trưởng nam là cậu Y, cù nhân luật khoa, đẹp duyên cùng cô Z dỗ bằng tú tài tây.

Hai đứa khốn nạn ấy đã bị bắt đùa chọc ngây lòe xết xú.

b) Gian phu đậm phu. — Hôm qua, hồi 8 giờ tối, ở phố H, N. có xảy ra một tần kịch rất buồn cười. Bà Tu-Mai, một nhà đại thương bị chồng bắt được ngủ với giài trong sầm H. L. Ông Tu-Mai biết trước nên đã trình tội con gái đến bắt.

RES

Bồi bàn — Thưa cô có ăn bơ không a.

Khách (ngẩn ngơ) — Không, tôi sợ ăn bơ rồi sinh ra lám biếng.

Bản quán xin có lời mừng hai họ cùng đổi tên lang bách niên giai lão.

Của Đ-X-T Tourane

Oan

Quất — Bầm quan lớn, anh ấy đánh con đau lắm, anh ấy cần con hagy còn chảy máu.

Xe — Bầm anh ấy cần đẽ vu va

Ông cầm — Chán nô cao, cần thế nào được ?

Xe — Anh ấy trèo lên ghế a !

Của L s Hanoi

Bồ mẹ

Ông bồ mảng con: Nghịch vừa chử không lại ngã bồ mẹ mày.

Cách vài hôm sau, ông bồ trèo lên mái nhà đào ngói, cậu con sơ bồ ngã, kêu rầm lên: Kia thay khéo không ngã bồ mẹ.

Của Oda Hué

Ở lợp

Thầy giáo: Trước mặt anh có phương bắc, bên tả có phương tây, bên hữu có phương đông, thế đảng sau anh có gì ?

— Thưa thầy có một lỗ rách ở quần con dâ nói với me con và lại kèo thê nào thầy (cũng biết vay mà me con khônghne..

Của Oda Hué

Em bé đau đầu

Quan thầy thuốc bảo cho uống aspirine

(thuốc đau đầu) hòa với nước.

Em bé nhăn mặt, đưa tay khoát chén thuốc mà rẳng :

— Hắng lâm, chua lâm. Em Bé không uống đâu.

võ thay việt, liền nói :

— Con hư lâm, này xem cha ném dây này. Em bé thở thê :

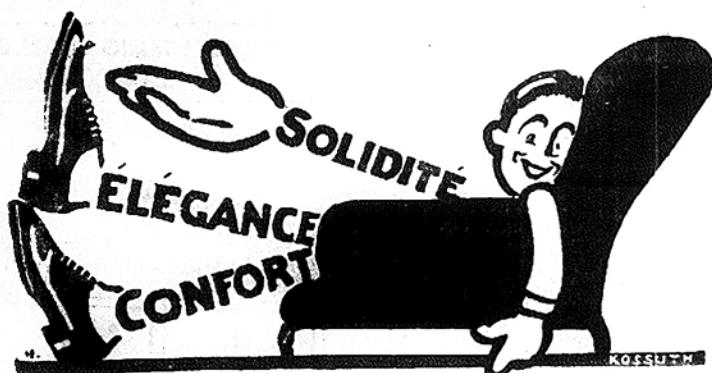
— Thói cha dùng ném nữa, cha uống hết đì cũng được.

Bài và tranh dự thi

Ô ô D X T Touranes: 2 bài — V T Tam-quan: 5 tranh — N D L Haiphong: 9 bài — T H T Ferblantiers: 7 bài — N V M Thanh-hóa: 2 tranh — D T D Hanoi: 1 bài, 2 bài — V V T Rue des Voiles: 1 bài — L V I, Vĩnh-chân: 4 bài — Chiếc Hanoi: 2 bài — Đ D B Haiphong: 3 bài — N K K bic: 1 bài — N I K Thanh-hóa: 6 tranh — N X H Hanoi: 3 bài — Q T Hanoi: 4 tranh — N T Tb Hanoi: K bài — N V K Sơn-tây: 5 bài — N V 1 n' 7 Hanoi: 3 tranh — L S Hanoi: 3 bài — K H K Hanci; 6 bài — P C N Hanoi: 3 bài — B N A Chobo: 3 bài — H D T Vinh: 2 bài — V C H Haiphong: 8 bài — Q Vinh: 2 bài — O D A Hué: 4 tranh. 13 bài — D T B dit Y O Y O Hanoi: 4 tranh — Cô N T Haiphong: 3 tranh.

Một số đấu các thứ giấy tay đóng sẵn kiểu tân thời giá rất tốt, giá từ 5p00 trở lên dù các số chẵn từ 36 đến 42.

VĂN-TOÀN 95 Rue de la Soie Hanoi
(Phố hàng dâu)

Chuyện Phong Hóa

NU'Ô'C CHÂY DỘI GIỜNG . . .

của Bảo - Sơn

Giòng nước xuôi... buồm thuận gió,
hai bên bờ sông hai giầy dồi giài, sương
buổi chiều đã lò mờ phủ chau, trên các
ngọn đồi và rặng thông như mấy vết
mực nhạt... giờ lạnh và giăng trong...

Lê-Sinh ngồi ở ngoài khoang thuyền,
kéo cõi áo lót lên che cho khói lạnh,
quay ra phía sông vơ vắn như cánh
nước trôi, trăng già. Chàng lingleton
đè tâm trí phiêu lưu, không nghĩ gì,
không vui, không buồn, có cái thù
binh lối vỗ tur.

Lê-Sinh lén chơi người quen ở Lục-Nam,
bấy giờ trời về, nhân có chiếc thuyền
trở nâu cũng suối nên xuống thuyền,
ba giờ đến nhà thi đấu, vì chàng cũng không với gi. Mà Lê-Sinh
cũng không bao giờ biết với, chàng là
con quan giàu cõi, nên sống một
cuộc đời nhàn nhã, cứ đê năm, tháng
đi qua hết ngày nọ đến ngày kia... đi
qua như giờ g nước chảy suối.

Lê-Sinh duong ngồi vơ vắn, bồng
trong khoang có tiếng người nói rất
thanh tao. Sinh lấy làm lạ, vì lúc đó
thuyền chỉ có ba vợ chồng người lão
đò, dà già, quay lại thì thấy một người
con gái độ 18 tuổi, mặc chiếc áo từ thân
vá vai, dà cũ, chiếc khăn vuông dà bạc,
tóc rũ xuống má bối rối, nhưng nét mặt
sinh đẹp tuyệt trần, hai con mắt trong
và sáng, dòi má hồng hồng, trông thanh
tao có vẻ con nhà kinh xác. Lê-Sinh
ngạc nhiên, gương mặt nhìn, người
con gái không dè ý, không chút e lệ,
ngày thứ nhì Lê-Sinh hơi mỉm cười,
khép nói:

— Mời ông vào soi nước.

Trên chiếc chiếu trắng Lê-Sinh thav
có đê ấm nước và cái khay gỗ trên có
mấy chiếc chén sút miếng. Người con
gái rót nước vào chén, rồi lén ngang qua
mỗi Lê-Sinh uống, rồi lại lui về khoang
cuối thuyền vừa cầm lái, vừa đun bếp.
Lê-Sinh cầm chén nước lên nhưng
không uống, vẫn dầm dầm nhìn theo,
dưới ánh lửa, ba mắt người con gái
lại càng sáng, dòi má lại càng hồng.

Sinh ngầm nghĩ: quái, không lẽ hai
vợ chồng lão đò cục kịch thế kia! Lại có
người con gái thanh tao như vậy. Cái
thân kia phủ tấm áo màu dà bạc rách,
ngã kẽ dâng thương, dòi má kia nõ
nào đê chịu gió, sương mà hai tay kia
hang ngày râm rucker lạnh, mó cá tanh,
sao cho sừng dâng, không biết con
người ấy ở trong cảnh ấy có biết minh
lai khô không. Sinh chép miếng, nói một
minh: ta xem nhiều tiểu-thuyết hay
ngã lõn thân quá, chẳng đâu vào đâu.
Nghĩ vậy nhưng vẫn tò mò muốn biết
rõ.

Lê-Sinh đến gần chỗ đun nước, bảo
người con gái:

— Trên thuyền có dù cui, có cho mây
thanh cui to đê tôi ra suối, đi thuyền
không quen, chán tay tòi lạnh già cả.

Người con gái rút ờ dưới khoang
thuyền mấy thanh cui, rồi nói:

— Thưa ông, ông chịu khó ngồi rón
lửa lây mà suối, cháu còn mặc cõi
lái.

Có ngồi cả đêm thế không lạnh
sao?

— Thưa ông, quen di... và lại cháu
chỉ ngồi đến nửa đêm, thay cháu đi ngủ
sớm, nửa đêm lại ra thay.

Lê-Sinh nói điều:

— Cô có lạnh vào mà suối, đê tôi ra
cầm lái cho.

— Ông cầm không quen, cầm vào bờ
thi chết!

Cô nói xong cúi mặt, nín cười. Lê-Sinh
giơ hai tay lên suối, rồi nói:

— Thuyền này to mà sao đi ít người
thế cõ?

— Chuyển vè, suối nước thuận gió,

mờ mờ, chiếc thuyền như đi trong mờ!
Thế giới mờ mộng, mà trong cái cảnh
như thực như hư ảo, Lê-Sinh tưởng
chung đương ngồi đối diện một người
tiền nữ trà bình làm người con gái chờ
đò... và thơ làm biến đổi cả cảnh vật.

Lê-Sinh bảo người con gái:

— Cô vào ngòi đây suối cho khỏi
lạnh, bây giờ đương ở cửa sông thì bê
lại thẳng mặc cho thuyền nó đi.

chúng cháu không phải lấy thêm người
trò đò.

— Làm nghề này về mùa rét vất vả
lắm nhỉ?

— Chúng cháu quen di...

— Cô xuồng làm dưới thuyền này
được bao lâu?

Cô con gái ngừng lèn, hình như lấy
lám lạ, cho cháu hỏi là vẫn vơ nhưng
cũng trả lời:

— Chứng cháu làm nghề này từ thủa
bé, thay u cháu dà già, tuy nghề
vất vả nhưng vẫn phải làm, vì không
làu thì không có cái ăn.

Người con gái nghe lời, vào ngòi bên
lửa giờ tay suối. Lê-Sinh đê tay lên tay
người con gái mà nói:

— Tay cô lạnh giá cả, tội nghiệp quá!

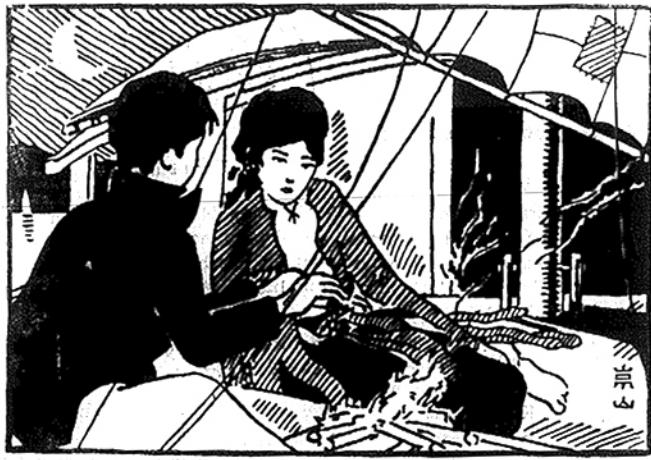
Nhin đến cô bé lão có vẻ vắn điêm
nhien như không, cho Lê-Sinh sờ tay
minh là tự nhiên, cười nói một cách
ngây thơ:

— Ngòi đây ấm quá nhỉ, nhưng ấm
lắm chốc nữa ra lại lạnh.

— Ấy cứ ngồi bên tôi là ấm.

Người con gái lại cười một cách ngây
thơ. Lê-Sinh àu yém hỏi:

— Cô em năm nay bao nhiêu tuồi?

— Thế cô không có anh em giai?

— Không, chỉ có mình cháu,

Lê-Sinh nhìn kỹ tay người con gái
thì thấy tay tuy nhô nhau, xinh xắn
nhưng làm lụng nhiều nên đã sạm sạm
den, nhiều chỗ thành trai, tự nhiên
đem lòng thương, từ sự thương một
người con gái đẹp đến sự yêu thương
không xa lánh. Sinh nhìn vào mắt người
con gái hỏi vẫn vò:

— Cô cả đời ở dưới thuyền chắc buồn
lâm nhỉ?

— Bấy giờ ngoài mặt sông bóng trăng
rọi xuống như rắc hoa bạc trên làn
sóng.. còn ngoài xả thi sương dêm

Mười tám hay mười chín tuồi, tôi
cũng chẳng nhớ.

Thế cô em tên gọi là gì?

— Tôi tôi là Duyên.

Lê-Sinh như ngạc nhiên:

— Tôi tôi là Duyên à?

— Vàng tên tôi là Duyên, có gì mà
ông lạ.

— Lạ vì tên tôi là Kim, tên hai người
chấp lại thành Kim-Duyên.

Người con gái như không hiểu, hỏi:

— Kim-Duyên là nghĩa thế nào?

— Là cõi với tôi có duyên với nhau.

Cô bé cười... nhưng vẫn cái cười
ngây thơ như trước.

Lê-Sinh nói mấy câu ngũ ý, người
con gái đều không hiểu cả, chỉ trả lời
mấy câu mộc mạc, hay cười một
cách ngây thơ — mà Lê-Sinh càng nhìn
người con gái càng thấy xinh đẹp, cái
vẻ đẹp lộng lẫy dẫu ai trông thấy cũng
phải cảm, hưởng chí như Lê-in: ngồi
đối diện bà bỗng ngầm nghĩa, trên trời
duối nước, riêng mìn với một tuyệt
thế giới nhân.

Nhưng Lê-Sinh lấy làm chán nản vì
không ngã tẩm linh hồn chất phác, mộc
mạc ấy lại có thể ẩn dưới cái bình xác
đẹp đẽ đẽ, như thế, khác nào chiếc áo
nâu bạc rách bao phủ lấy tấm thân ngà
ngọc, tuyệt mỹ kia.

Lê-Sinh ngồi sát vào người con gái,
cũng không thã, có con gái nói gì, vẫn
một nét mặt thiên nhiên, hai con mắt xinh
đẹp vẫn một vẻ vò tinh. Lê-Sinh ngầm
ngã: đối với hàng người như thế này
chỉ một cách tiễn nhât, rõ ràng nhất
can gi phái lối thòi nói gần nỗi xa Sinh
liền nãm lấy tay người con gái, nhìn
thẳng vào mặt, nói:

— Cô Duyên..

Cô bé, khẽ kéo tay ra, gọi to:

— Tbày ơi sắp đến đồng Mia rồi,
tbày ra mà kéo già.

Lê-Sinh đứng giây lui vào khoang
trong, vò cõi chén nước uống — nhưng
mãi cũng không thấy ông cụ lai dò ra.
Sinh biết người con gái lúc nguy
cấp vòi gọi cha cầu cứu, lại tcan đến
gần chỗ người con gái ngồi — nhưng
chèp miệng, nói mìn minh:

— Vô ích! ra làm gì? Ich lợi gi? mìn
người con gái xinh đẹp đến thế mà
ta không tué nào yêu được, mà người
đó cũng không thể nào yêu ta, không
biết yêu là cái gì! còn làm siêu lòng
người mua vui một lúc thi không nõi...
thòi chi thế này thôi, chí thế thôi de
gọi là giữ cái kỷ niệm một đêm đông
trên thuyền cùng người con gái đẹp Rồi
sau đây... cuộc đời mỗi người di về một
ngày...

Sinh giờ chán dấp, ngủ một giấc, tờ
mờ sương hóm sau mồi giây. Lúc bấy giờ
thuyền vừa đến làng Sinh. Sinh từ già
hai vợ chồng lão dò và người con gái
lên bờ. Người con gái đứng trên mũi
thuyền trông theo, giò trên sông đưa
máy tà áo nâu bạc phẩy phô... Sinh lật
lát quay cõi trống với lại để thu vào trong
tri nhô cái hình ảnh của một người
con gái đẹp chắc không bao giờ Sinh lại
còn thấy một lần nữa.

O

Nhưng một sự tình cõi lại làm cho Lê
Sinh gặp người con gái ấy một lần thứ
hai... từ lần gặp gõ trước đến bảy giờ
đã mươi năm.

Trong mươi năm ấy Sinh dã lấy vợ
đã có con, cuộc đời vẫn di như giòng
nước ch ây.

Lê-Sinh một hôm, bận chút việc phải
đi đò liền gọi một chiếc thuyền đánh cá
thuê chở. Một người dân bà, bé con ở
trong khoang thòi đầu ra hỏi:

— Ông muốn thuê thuyền...

Sinh nhìn kỹ người dân bà, súng sót,
buột miệng nói;

— Cô Duyên!

Người dân bà cũng ngạc nhiên!

— Ông biết tên tôi?

— Cõi không nhớ sao... Cõi không nhớ
người di đò từ Lục-Nam mươi năm về
trước..

(xem trang 14)

TIN THỂ THAO

Quần vợt

*Tranh giải vô địch đánh đôi Bắc-kỳ
1952 - 1953*

Vô địch kinh, Tennis club Hanoi toàn thắng

Trái lại với lời đoán phỏng của phần đông công chúng, hôm chủ nhật 25 Décembre vừa rồi, cặp Dương-Giáo đã chơi một cuộc rời rạc, lối chơi, rút lại chịu bạ vợt, sau một trận thi đấu phả và siết a cõi say sưa của đội Tissrey-Virgitti.

Đáng tiếc nhất có đội Bình-Bút, công có, thủ có, tiến thoái rất đều, đã làm cho Samarcq-Saumont hoảng hồn & sei thứ ba.

Ở ngoài công chúng kêu la, khuyển khích một cách rất náo nức.

Khởi cuộc

Saumont-Samarcq hạ Bình-Bút 6/3 4/6, 7/5.

Set đầu, Bình-Bút còn ngã ngũ, tung lối non, Saumont-Samarcq ăn ngon 6/3 Đôi sân, sinh se vit trúng, Bút đón lưới đậm nhiều quả rất tài tình, ăn lai Gia.

Sang set thứ ba, cặp già C. S. A. nỗ lực ăn một hơi bốn ván, làm cho Samarcq-Saumont tản loạn tinh thần, đưa hết ban vào tay cho Bút, tha hồ mà đậm ngang, tại giặc. Đến đây ai cũng chắc Bình-Bút dư sức ăn set này.

Ngờ đâu, bóng thấy Bình-nút uể-oải, đánh ban vào lưới gần hít. Dần dần Samarcq-Saumont tinh lại, gõ hòa 4 a.

Bình se vit ăn luôn bốn quả, dắt 5/4, sau Saumont thả ban lồng ngồng, gõ lại 5 A. Rồi Bút mất se vit, Samarcq tung mấy quả rồng rắn, ăn nốt ván sau cùng và trận bán kết bảng hoàng như người trong giấc mộng. Bình-Bút lúc thua ra, vẫn tưởng mình đã thắng rồi. Đáng khen cho Saumont-Samarcq, lúc nguy kịch, vẫn giữ được tinh thần, kiên gan, hai thủ người minh thường thi đấu trong lúc tranh đua.

Tissrey-Virgitti hạ nốt Dương-Giáo chiếm độc quyền chung kết cho tennis club.

Tuy-Dương chủ nhật vừa rồi không phải là Dương có ngón tay vun vút, khiêm chế nỗi Samuel, mà Giáo chỉ là nửa Giáo ngày thường, ta cũng phải khen họ Virgitti-Tissreye đã chơi một cuộc đánh đôi anh liệt, hùng tráng và cũng.

Set đầu, Dương-Giáo ăn 6/3, một cách rất dễ. Tuy vậy trong_ibay Dương tui uể oải, quả được quả không, ở ngoài công chúng hầu hết đã nhận thấy cái nguy cơ.

Quá vây, đến set thứ nhì Virgitti-Tissreye quyết khởi, đậm si-mát tung hừng hực lối chơi.

Sang set thứ ba Dương-Giáo đã dắt 5/2, 5/4, 6/5 mà rút lại chỉ vì Dương tui bày quả. Giáo lốp non với cúp nhẹ để cho Tissreye-Virgitti tung hoành, ăn lại rất dễ 8/6, kết liễu cái đường oanh liệt của cặp vô địch Bắc-kỳ năm 1931.

Chung kết

Badi chiến Saumont-Samarcq hạ Virgitti-Tissreye 6/2 6/2 chiếm giải vô địch đánh đôi 1953.

Gà cùng chuồng chơi nhau, nên ít người thường lầm saumont-Samarcq lấy chửi phật đàn anh, chơi một cuộc bắt nạt đè bẹp Tissreye-Virgitti dưới cái tì số 6/2 6/2 mà giữ giải quán quân Bắc-kỳ trong năm 1933.

Cầm tước của Yo-Yo

Đã vắng đòi hổ trưởng Fleutot-Rouwengous, Dương-Giáo lại khôn được sung sức như mọi năm, cuộc tranh vô địch lần này thật là tệ ngắt, buồn tanh. Xuất xác chỉ có hai đội Bình-Bút, Virgitti-Tissreye, mà nếu Saumont-Samarcq sẩy tay một chút thì biết đâu Bình-Bút đã chẳng ngobiêm nhiều nắm chúc vô địch trong tay. Cứ xem, Samarcq-Saumont nuốt chửng Virgitti-Tissreye trong hai set rất sâu thì dù biết Dương-Giao xút kém đi nhiều mà Bình-Bút đã tỏ rõ mình là một cặp lợi hại và rất nbiêu hy vọng.

Thua cuộc này, bầy cuộc khác, bầy cổ lên Dương-Giáo, Bình-Bút. Đến

đội rời rạc, nên trong khôn có vẻ mỹ quan bằng một đội ban hay. Chủ nhà vừa rồi, hội tuyển Hanoi thua sâu là vì hàng tiếp ứng khôn ăn ý nhau, bỏ trống nhiều quá, mỗi lần Aymé, Vinay, Martin trao bóng lên là một lần ngay biếm.

Trái lại, dấu thủ hội tuyển Haiphong ăn ý nhau, lại được Sinh thủ gốc, nhanh nhẹn, gác dạ và cùng. Trọng dừng hậu lập cửa nguy nbiêu phen rất bay. Moreau đứng tiếp ứng trung ương phát bóng đúng diệu, lấy ban của đối phương nhẹ nhàng như bão, ném xuôi, hai tay, tiễn dạo Hanoi lên ào-ào như nước chảy mà không ăn thua gì.

Ba tay đồng-tử-quân của hội C. S. A.

Phạm Văn Bình

Trần Văn Dương

Phạm Văn Bút

kỳ tranh giải quán quân hội tế, biết đâu chả có dịp rửa hồn, gõ lại thanh danh

Mấy điều đáng phàn nàn trong lúc tranh đấu

Ông Ninh mặc lốm

Ông Ninh làm trọng tài trận sinh-Bút, Samarcq-Saumont. Vì quá ư cần thận, ông Ninh lèo nhéo hỏi luôn móm, saumont câu gọi Dassier ra đội arbitre.

Công chúng bất bình cho ông Ninh. Nếu Yo-Yo là ông Ninh thì Yo-Yo cứ ngồi đấy. Làm gì nhau, bàn quan-C. S. A. nào phải nhâtiêng của Saumont, muốn trực ai cũng được. Khi bắt nhau.

Ôn áo quả, cáo oang các bà oai!

Mỗi lúc Virgitti-Tissreye đậm được một quả si-mát, họ vỗ tay, họ đậm chéo, họ kêu, họ la lèm-lèm. Ôn áo quả làm nguong người trong cuộc không nén. Yo-Yo yêu cầu trọng cuộc làm nbiêu biến treo khắp các sân quan.

« Xin từ từ cái móm, trong lúc tranh đấu! »

Yo-Yo

Bóng tròn

Đá chơi, Eclair ăn G. M. R. 2-1. Hội tuyển Haiphong hạ hội tuyển Hanoi 5-2

Bao giờ cũng thế, hội tuyển, tay gom dù đấu thủ giỏi, nhưng lối chơi toàn

đội rời rạc, nên trong khôn có vẻ mỹ quan bằng một đội ban hay. Chủ nhà vừa rồi, hội tuyển Hanoi thua sâu là vì hàng tiếp ứng khôn ăn ý nhau, bỏ trống nhiều quá, mỗi lần Aymé, Vinay, Martin trao bóng lên là một lần ngay biếm.

Lối chơi

Hội tuyển Haiphong chơi đều, không phai ai kém.

Hay nhất có Sinh, Moreau, Martin rồi đến Trong.

Đầu thủ Hanoi, trái lại, khôn được sung sức như ngày thường. Louis lạc chac, tổng bóng khôn trúng mày.

Biêng, yếu đi, Lanquie giở. Ba già khôn có dịp trả tài tạt bóng. Marchais sút vỗ lè mắt linh chún. Lực khá, Nghiêm hay, Turpaud bùng nháng, chả nên công trận gì.

Turpaud định lèo ai?

Thùa bàn thứ hai, anh chàng râu sáu rẽm bò bời vào cù Tòng cuộc sao hè Nhuân thù gòn.

đội rời rạc, nên trong khôn có vẻ mỹ quan bằng một đội ban hay. Chủ nhà vừa rồi, hội tuyển Hanoi thua sâu là vì hàng tiếp ứng khôn ăn ý nhau, bỏ trống nhiều quá, mỗi lần Aymé, Vinay, Martin trao bóng lên là một lần ngay biếm.

Trái lại, dấu thủ hội tuyển Haiphong ăn ý nhau, lại được Sinh thủ gốc, nhanh nhẹn, gác dạ và cùng. Trọng dừng hậu lập cửa nguy nbiêu phen rất bay. Moreau đứng tiếp ứng trung ương phát bóng đúng diệu, lấy ban của đối phương nhẹ nhàng như bão, ném xuôi, hai tay, tiễn dạo Hanoi lên ào-ào như nước chảy mà không ăn thua gì.

Ba tay đồng-tử-quân của hội C. S. A.

Bản sau, Yo-Yo mong Tòng cuộc để một mình Turpaud vừa giữ gòn, vừa dừng hậu lập, tiếp ứng và tiền dạo, để với tuyển Haiphong. May ra, Turpaud ăn được vài gòn dây.

Bài học thứ hai

Lạc-Long đại bại ở Huế

Chủ nhật 25 Décembre vừa rồi, Lạc-Long đã biểu diễn ở Huế, bị Seph hạ 5/2.

Trước Jeunesse, Lạc-Long, đem chuông đi đánh xứ người, thực dã vê vang cho nền bóng tròn Bắc-hà nhiều lầm.

Yo-Yo mong tòng cuộc nên lưu ý đến những cuộc di chuyển của các đội đã sát nhập vào Tòng cuộc, vì mỗi lần thua có bài đeo phuơng datu nền bóng tròn xứ Bắc.

Không trách Nam-kỳ họ cho mình chỉ bằng 2c serie của họ thôi.

YO YO

Hiệu ành Hương-ký

Tứ Dân chú ý

Ngân phiêu, bài vở, thơ tú, xin gửi

M. NGUYỄN-TƯƠNG-TAM

25 Bd Henri 4 Orleans, Hanoi

Những việc chính cần biết trong tuần lê này

TẠI NHÀ PHÁ HÓA LÒ CHIỀU HỘM QUA
Hai người tù chính-trị lấy vỏ
chai cưa cỏ chực tự sát

Nguyễn-Luong-Bằng lúc Nhâm và Vũ-
duy-Cường cùng bị cáo về việc chính-trị.
Bằng bị án 20 năm khổ sai, còn Cường bị
10 năm. Hai người hiện đang phải cầm
tù tại ngục-thất Hanoi.

Không hiểu vì duyên có gì, hai người
nghe nói đã bão nhau tuyệt thực
từ ô hôm trước, không chịu ăn uống gì.
Đến hồi 3 giờ chiều hôm qua, Bằng và
Cường lại cùng ghè lấy một mảnh chai
nhọn rồi cùng cưa vào cổ rạch cuống họng
ra để chực tự sát.

Vừa cưa cổ khỏi tay thì người ta bắt
ngay, làm đòn áo lén, rồi lập tức cho đưa
sang bệnh-viện cứu cấp.

Mỗi quan Thượng sẽ làm một tờ
sớ tầu nói về vấn-dề cải cách

Tù khi Hoàng-thượng làm-chinh tới giờ,
đè lâm chủ ý đến việc cải cách cho nhân
dân lầm.

Mỗi đây, ngoài có truyền lệnh cho các
quan Thượng, mỗi vị làm một tờ sớ
tầu nói về vấn-dề sẽ cải cách, rồi đề triết
lên cho Hoàng-Thượng xem xét. Những tờ
sớ ấy phải viết ba thứ chữ: chữ Tàu,
chữ Quốc- ngữ và chữ Tây.

Bề rội coi các quan Thượng tầu cải cách
nhưng gì?

•
Về cuộc Hoàng-thượng đi Nam
tuần nay mai

Ông Thượng Phạm-Quỳnh có lẽ
được đền hộ giá chăng?

Trước đây chúng tôi đã đăng tin chung
thượng tuần tháng giêng tây này, Hoàng-
Thượng sẽ đi tuần-du với máy bay miêu
Nam xứ Trung-kỳ, ý nghĩa cuộc Nam-tuần
này cũng không khác gì cuộc Bắc-tuần hồi
nó, mục đích không ngoài việc xem xét
tình-hình chính-trị và cách sinh-hoạt của
dân gian.

Cuộc tuần-gia này cũng mau chóng như
lần trước, có lẽ ngày giá đi thẳng vào Phan-
Thiết rồi lục trù về trời dừng lại các lịnh
thành loka. Hình như ông Thượng-Quỳnh
được đền hộ giá trong cuộc Nam-tuần này.
Cố với mừng, về mặt chính-trị và phương
diện sinh-hoạt của nhân dân thì không sao
bàn trước được, chờ về tình-hình báo-giới
quốc-đám Trung-kỳ có lẽ sau này sẽ được
lâm phần khả quan vì ông Thượng-Quỳnh
là một tay xuất thân trong nghề làm báo,
chắc sao ông cũng bênh vực nghề ấy.

Muốn eօ ảnh chụp
lối mỹ thuật
nên lại Hương-ký

Thi nữ Công!!! Thi nữ Công!!!
giúp viện « Bảo Anh » và Hội
« QUẮNG THIỆN »

Sẽ mở tại KHAI TRÌ TIẾN BÚC ngày
4 và 5 FEVRIER 1933. Được hoàn
toàn chi mong ở chị em tán thành
cho.
Chương trình và thê-lệ xin hỏi tại
« VIỆT NỮ HỌC HIỆU » 26 D Phố bờ
sông.

Việc già danh lâm phác
Hoàng-dzoanh-Hai em người
trưởng ban kịch LEDAH đã bị bắt
...Nhưng lại được tha

Hoàng-dzoanh-Hà già danh diễn kịch
lấy tiền giúp việc tu bồ câu Chieu-Long
để thủ lợi. Hoàng-dzoanh-Hà là trưởng ban
cùng tên danh máy « tài tử non » trong
ban kịch này tên báo là họa Hoàng-dzoanh
Hai, Phạm-hữu-Vân, Ngô-thế-Chúc, Ng-
trong-Vượng, Bạch-hoàng-Mẽ và Ng-buyn-
Giao tức Ngọc-Giao, chính Giao ký tên
trong phiếu mời để coi hát lại nhận là
« President » trong ban LEDAH nữa.

Mấy tên Văn, Chức, Vượng, Mẽ, Giao và
một nữ tài-tử là cô đầu đã bị đòi trả số Cầm
để tra xét, duy còn hai anh em Hoàng-
Hà thi đỗ trứa biệt ngay từ trước khi việc
này ra trước công.

Nhưng chẳng chóng thi chầy, hai anh em
Hà đã cũng xa vào lưới pháp-luật, chờ
không hề trốn thoát. Tài quả nhiên, một
việc ám muội như thế, các nhà chuyên
trách cũng chẳng chịu đựng tung, đã hết
sức tray nã hai anh em Hà, thi bắt được
Hoàng-d-Hai là em Hà ròi.

Tai số Một-tháum, Hai khai tên là Hoàng-
duc-Dinh tức Hoàng-d-Hai, 18 tuổi vô nghề
nghiệp, nhà số 3 phố hàng Buôn. Hồi
về việc ban kịch LEDAH thi Hà chối không
nhận có dính dáng gì vào việc hát hay bán
vé cả. Hai đỗ riết chờ một mình người
anh là Hoàng-d-Hà thủ phạm việc này mà
thôi. Hà hiện còn trốn.

Sở Mật-tháum tra hỏi xong, đã lượng tha
cho Hoàng-d-Hà được về.

•
Sau khi tuyên bố vỡ nợ

Nhà cửa của chú « sét ty »
bán được 32.600 đồng

SAIGON -- Đã chiếc lòn chúng tôi nói
tới vụ vỡ nợ của chú « sét ty » da den
Candassamy. Chú « sét ty » này là một tay
cố tin nhiệm rất lớn tại Sài-thàn nên
được rất nhiều người cho vay tiền để ché
lại chuyển sang tay người khác cho vay
nặng lãi.

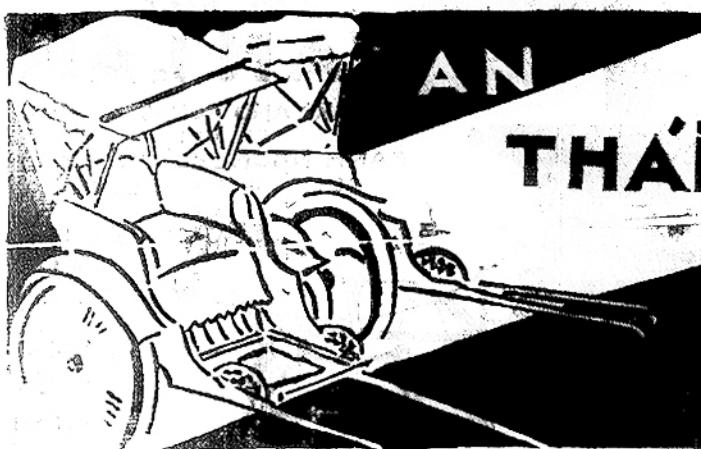
Từ trước làm án vỡ chày lâm, chợ
gặp lùn khung hoảng các trái chủ đều mổ
rút tiền về, dồn lại đòi mà tiền Candass-
samy cho người khác vay chưa thu về được

Tính tất cả số tiền nợ, chủ « sét ty » thiếu
tất cả chừng hơn 50 vạn. Nhưng số tiền
người ta nợ chủ có lẽ cũng lời ngót 80
vạn.

Khoản nỗi các chủ nợ nhất định bắt chủ
phải vỡ nợ.

Tính toán số sách đã hóng năm nay, bây
giờ mới bán máy lò nha đất của chủ. Mới
máy lò đất, nhà lá mà đã bán được 32.600
đồng, lại do một công-ly của người tây dea,
mua được. Nhiều người không ngờ trong
lúc khung hoảng này máy lò đất kia lại
bán được giá như vậy.

Phong - Hóa
sẽ ra số Tết đặc biệt!..

Hiệu đóng xe tay rất chắc chắn: 23 Phố Đầu Gỗ - Hanoi

Nước hoa hiệu con voi

Nguyên Chất

Jasmin, Fleur d'Amour, Rose, Violette, quelques fleurs Menthe	Op20	1 lít 1p70	10 lít 17p00
1 lít 3 grammes	Op30	1 lít 2p70	10 lít 26p00
1 lít 6 grammes	Op70	1 lít 6p30	10 lít 61p00

Phúc-Lợi 79 Paul Doumer à Haiphong

HƠN BUỒM.. ..MƠ TIỀN

mùa **E khai Hùng**

Tranh vẽ của Đông-Sơn

1)... Trên suối dồi, nhìn về phía tây, xuống chè nằm phoi dưới bóng mặt trời gay gắt mùa hè. Sau trận mưa hôm qua, các lá sạch hết bụi, như có người lấp, khẩn lau đi một lượt, lông lánh phản chiếu ánh thái dương, bóng khoáng tựa trăm nghìn chiếc gương bao dục.

Dựa lưng vào gốc một cây chè cỗi, cành lá rướm rỉ, bên cạnh cái id không. Lan ngồi ngâm nghĩ đến sự xảy ra từ tối hôm qua, vẻ lo buồn in trên nét mặt rầu rầu... Lan dầm dầm nhìn trời, lâm râm khấn cùng Phật-lò xin Ngài xuống cứu vớt tấm linh-hồn sắp đắm đuối... Bóng có tiếng động bên minh... Lan giật mình quay lại: con vành khuyên đương lách tách nhảy trên cành lá rậm. Lan mỉm cười ngầm nghĩa con chim con xinh xắn mượt lông rồi giơ bàn tay ra vây. Con chim kinh sợ bay vút, tiếng sột soạt trong đám lá. Lan thở dài... nói một mình:

— Trốn, thế vào cũng phải trốn!

Sáng hôm ấy ở chùa Long-Vân về, hai người cùng nhau chỉ trao đổi một vài câu vỡ ván. Lan chưa hiểu ý bạn định sẽ xử-trí ra sao. Chả biết bạn có về Hanoi ngay như bạn đã hứa lời không? Ngọc có lòng quản-tú! Nhưng đúng trước thần Al-tinh, bạn có giữ mãi được lòng quản-tú ấy không?... Hay là sự bí mật kia sẽ bị phá! Cái đó cũng chưa biết chừng! Lòng người! Ai biếu được lòng người!

Lan đưa mắt ngắm phong cảnh quanh mình. Lòng hoài nghi man-máu đến cả cỏ, cây, mây, nước. Cứ nhìn dòng bạc-lấp lánh dưới chân đồi quanh co uốn khúc, rì-rì luốt giữa

1) xem Phong-Hoa từ số 20.

đọc cát vàng: trong cảnh êm đềm ấy biết đâu không ẩn nấp những loài rắn độc hại người! Cho chí đám mây kia diu dàng theo chiều gió thổi, lòn khòi kia lờ lờ bay lẩn là xanh, biết đâu không trốn nén cái sức-mạnh phà phách của con Tạo vô tình!

— Vô tình!... Luồng gió sẽ thoảng động cành chè như tiếng phản-thanh

Rồi nghĩ sự nỗi nhảy sang sự kia, Lan lại ôn lại cái đời ký-vãng. Lan con nhà giòng dồi, bẩm tính thông minh, thủa nhỏ được theo học chữ pho. Ông thầy học lại là một người mộ đạo phật, thường đem Phật-giáo ra giảng, khiến Lan yêu-mến cái đạo rất dịu ràng êm ái kia!... Rồi cha mẹ Lan mất... Lan ở với chú Chú muôn

tận...

Nương nửu của từ-bí hơn hai năm nay, được sư-lò qui mến truyền giáo đạo phật, giắc lòng ngày đêm dùi mài kinh kệ, đã tưởng rút bỏ trần duyên... Ai ngờ...

Lan giật mình ngực mệt ngoác phìn... Trên cảnh cây chàu, con chim gáy đương gặt đầu, xù lông cò, mè gù ở bên môi con chim mái. Lan nhắm mắt rồi quay đi phía khác, thì kia lại trên cảnh xoan khô khan, hai con quạ khoang đương ria lông cho nhau... Lan lại nhắm mắt... thở dài, cuống quít như bị vây vào trong cảnh chết mà khó tìm được lối ra:

— Ước gì ông ấy đi...

Bóng có tiếng chú Mộc gọi ở chân dồi:

— Chú Lan!

Lan sợ hãi đứng phì phèo vội đáp:

— Cái gì đấy chú?

Chú Mộc vẫn đứng ở chân dồi nói lên:

— Cù cho tim chú đấy!

— Tôi vè đây chú cứ về trước đi!

Lan với vàng hái chè dày rồ, rồi hắp tấp xuống đồi trở về chùa, đi thẳng vào buồng kho đóng cửa ngồi vào một sô, như sợ ai... Sau vi ngồi mãi ở ngoài nắng nên thấy rát đầu, Lan liền ngả lưng xuống giường thiêu ngủ lúe nào không biết..

Tiếng chuông chiều đánh thức Lan dậy. Mở hùng mắt trông ra sân Lan thấy trời đã nhai nhem tối. Chợt nhớ đến giờ làm đèn nghĩa là đèn ở buồng Ngọc, vì ở nhà lồ chỉ thấp có ngọn đèn rầu lạc. Lan lo sợ, run lấy bảy bước vào phòng, nhưng may không thấy ai lên tiếng. Lan liền cầm vòi cây đèn búp măng đem xuống bếp rót rã.

ĐÔNG-SƠN

của ý nghĩa. Lan mỉm cười nói một mình:

— Vô tình!... Ước gì ta được vô tình như vạn vật vô tri vô giác!

Tư tưởng của Lan lúc đó lại rời bỏ cảnh ngoại-vật mà thu vào trong tâm trí... Những lý thuyết từ-dịu-de, thập nhị nhân-duyên-cùng là cái đồi cao-thượng của Phật-lò lòn sòn trong trí nhớ của Lan.

ép gá Lan vào nơi phủ quý. Linh hồn trong xác của Lan đã tiêm-nhiêm những tư-tưởng cao-thượng của Phật-giáo, cho sự ấy là nhõn nhẽn. Nhất là Lan lại nhớ tới lời thề cùng mẹ trong khi hấp hối... Lan liền bỏ nhà đi trốn, cài nam trang đến thư-gioi tại chùa Long-Giáng... Lan khéo bỗng lại nhiều tang vật trên bờ sông, khiến nhà yên trí rằng Lan đã tu

Phúc Lợi

7.9.11 ROUTE DE HUE HANOI

TIỆN NHẤT
LÀ ĂN BAŃH TÂY THÁNH
của hiệu
VAN LAN
220 ARMAND ROUSSEAU 220
TEL 621
BAŃH NGON CƠ HƯƠNG VỊ
ĐƯỜNG PHÉP VỆ SINH

BA BÚI
BÚA LẠI
TẬN NHÀ
SÁNG
TRƯA
CHIỀU

Khi mang đèn lên, ánh sáng rọi khắp gian buồng con con. Lan liếc mắt nhìn không thấy Ngọc đâu, trong lòng sinh hao dạn, đứng lại ngâm kỹ các vật trên bàn trơ trọi cái bếp côn cùng cái ấm sét nhẹ. Lòng chong chong trên chiếc giường không mản, quyền phật-giáo và hai ba cuốn tiêu thuyết tay. Mà cái va-lí thi không thấy đâu hết.

Lan đứng nhìn quanh ngảm ngeb.. Bỗng hắp láp chạy xuống nhà ngang bối chủ Mộc:

— Nay chủ, ông Ngọc đâu?

— Ông Ngọc về Hanoi từ sáng ngày kia mà!

Lan hoảng hốt:

— Về lúc nào?

— Lúc chủ ở vườn chè. Ông ấy nhẫn nhại chào chủ đây! Tôi quên bằng mắt.

Lan nhìn vơ nhìn vẫn, cặp mắt lờ đờ, ngờ ngắn hỏi :

— Sao lại về Hanoi?

— Rõ chủ lẩn thân lắm! còn ai biết tại sao ông ấy về Hanoi nữa. Muốn biết thì hỏi ông ấy!

Lan như vẫn không lưu ý đến câu trả lời, nhác lại câu hỏi :

— Sao lại về Hanoi? Về Hanoi rồi à?

— A, ông Ngọc cho chủ quyền sách đê ở trên buồng ấy!

— Được, đê tài lên lấy.

Lan nói thế đê lấy cớ lên buồng Ngọc. Vào buồng, Lan sẽ khép cửa rồi lấy quyền sách rờ ra xem, vì chắc thế nào Ngọc về Hanoi cũng có một vài lời từ biệt. Quả Lan đoán không sai: một tờ giấy viết thư gấp trong có mấy hàng văn, tắt:

« Giữ lời hứa hôm qua, tôi xin kính chào chủ ở lại đê tu cho thành chánh quả... Chủ có còn tưởng nhớ tôi là người ban khôn khéo này, thì xin chủ cầu nguyện cho linh-hồn tôi chóng được tới cõi Nết-bàn»

Lan cầm mảnh giấy ghé gần đèn đọc đi đọc lại ba, bốn lượt, rồi lắc lưỡi cuộn nhỏ lại thò vào trong thông phong châm lửa đốt. Nét mặt rầu-rầu. Lan nhìn ngọn lửa cháy cho đến khi tờ giấy thành than...

Bỗng Lan ngó phịch xuống giường lấy tay bung mặt khóc nức nở không

ra tiếng. Nỗi sầu khổ trong lòng như theo hai hàng lệ giàn-giàn tiêu tán. Lan thấy đỡ buồn thê, tim bớt đập mạnh, rồi Lan như người sực tỉnh:

— Thôi, ta điên mất rồi!... Chẳng lẽ...

Lan liều đứng phát dại, tắt đèn rồi lau nước mắt quả quyết lên chùa trên, vừa đi vừa lầm bầm:

— Quên! phải quên!... lời thề trước linh-hồn mẹ ta, ta hây còn nhớ dinh ninh trong tri. Đó là cái bùa để trừ bỏ những sự cảm giỗ của cái tình nhô-nhen ở nơi dương thế!

Nhung con người ta vẫn thế. Bao giờ cũng nghĩ trái với sự thực. Một người hay do-dự luôn luôn nghĩ tới sự quả quyết, hoặc nói mình phải quả quyết, người rút rát sợ ma, đêm đi đường vắng một mình thường hay huyt sáo làm ra bộ mạnh bạo lầm, nhưng kỳ thực trong lòng lo sợ, chân chân tay run lầy bầy. Lan cũng vậy luôn mồm nói phải quên. Nhưng đó chỉ là cái chứng triệu của sự nhớ.

Thật ra cái tình mà Lan cố tưởng tượng ra nhô-nhen, nó to tát, nó đầy rẫy, nó chứa chan khắp linh-hồn Lan: câu nói, ráng đi, diệu nhin, giọng cười, ý nghĩ đều là hình ảnh của ái-tinh.

Lan lầm bầm:

— Ta rất có tội với đức Phật-tồ...

Lúc ấy Lan thoảng ngửi thấy mùi trầm... Thị ra lèo tối chùa trên từ bao giờ mà Lan không biết, vẫn tưởng còn ngồi ở buồng Ngọc. Người mắt trong lèo thấy các pho-tượng thấp thoáng trong bóng đèn từ mù rầu lạc. Tuy không nhìn rõ, nhưng Lan cũng tưởng tượng ra cái vẻ tươi cười, khoan dung mà lãnh dạm... Lan từ từ cúi mặt như người vừa bị quở mắng, rồi rón rén tới bức gỗ quý xuống thiền khán khứa.

Chùa Long-Giáng vắng Ngọc như thiêu hàn vê hoạt động. Một tháng Ngọc ở chùa đã làm biến cải hẳn cách sinh hoạt của mấy người tu hành: Sư-cu, trước kia ngoài giờ tụng kinh, niệm phật thường chỉ tĩnh tọa đê trầm tư mặc tưởng đến những vấn-dê giải thoát linh-hồn. Chủ Mộc ngoài việc dọn dẹp, quét rác, rót nước, bưng cơm, chỉ ngồi

lì ở nhà ngang chuyện trò cùng ông Thiên và bà Hộ. Còn chủ Lan thì ngày đêm chỉ biết chăm chỉ mọi việc trên chùa, thắp nhang, dốt đèn, thỉnh chuông và học-lập kinh kệ. Cic cũng việc nhắc lại hàng ngày đã khiến năm linh hồn kia trở nên năm cai miếng, giờ nào làm việc nào, ngày ngày, tháng tháng, năm năm không hề thay đổi.

Từ ngày có Ngọc ở chùa thì năm bộ máy kia nháo kha chật sao lạc di nhiều. Luy cùng việc vẫn có thể,

song những giờ tĩnh tọa của sư-cu nhiều lần đã đổi thành những cuộc nói chuyện về đạo Phat, về sự-tích Phat-tồ. Sư-cu bản-tinh thâm-trầm nghiêm khắc, mà nhiều lần cũng phải phi cười về những câu hỏi ngô ngã, những ý tưởng ngô nghênh của Ngọc.

Nhất là khi có chủ Lan đứng hầu bên cạnh thi Ngọc càng thấy phấn khởi tâm trí mà cuộc đàm luận càng có vui no nhiệt lâm! Nhũng thuyết-dê Thái-tây, nhũng tu-tưởng triết lý của Ngọc không thể lọt tai nhà tu-hành được. nhất là Ngọc lại đem nhũng ý-tưởng trong các sách của phái tiêu-thừa mà bắn tới đao Phat ở trước ta theo vê phái đại thừa, thi thực hai bên không bao giờ hợp ý nhau được. Cứ nhũng cuộc đàm đạo ấy, nên trong lòng sư-cu thấy vui vui và cụ chí lo tới ngày cùng Ngọc biệt li.

Đến cả bà Hộ, ông Thiên, chủ Mộc trong khi có Ngọc cũng thấy bận suýt ngày, tuy bận biu, rộn rịp hơn xưa nhưng cũng lấy làm vui vẻ. Nào hai bữa cơm sửa sang cho lịch sự, nào bữa hả pha nước. Nhất là chủ Mộc thấy Ngọc tính rất dễ dãi vui đùa lại hay lên chuyện gẫu lầm.

Nay Ngọc về Hanoi năm người cùng thấy những công việc bằng ngày buôn té. Mấy cái may uê-oái nay lại càng uê-oái hơn xưa.

Nhung người thấy buôn té nhất là chủ Lan.

Ba, bốn ngày sau khi Ngọc đi, chủ chẳng thiết làm gì, chẳng muốn ăn uống gì. Đến nỗi sư-cu và chủ Mộc phải lấy làm lạ rằng cái tình bằng hữu của chủ đối với Ngọc không ngờ thán mặt đến thế.

Chiều hôm ấy, mặt trời đã lặn sau rặng đồi tây, Lan còn thơ thẩn ở trên vườn sân sau chùa. Ngồi trên bờ cành lùn là đê ngòn ngang chưa buộc, cặp mắt lờ đờ nhau về phía xa xa. Linh hồn Lan như dương theo đám mây phản chiếu sắc hồng của vùng thái dương mà bay về nơi hư-vô-tích-mịch Lan thờ dài, buột mồm thông thả nói:

— Nát bát!... Bồng-lai...

Hai ý tưởng «tôn giáo» và «tinh-tinh» hình như dương công kích nhau ở trong tâm trí...

Bỗng Lan giật mình tỉnh bàng giặc mộng: Tiếng chuông chùa như cắt giông từ bi vỗ về an ủi giảnh.. Lan mim cười lầm bầm:

— Thế nào cũng phải linh xa nơi trần tục!

Tiếng chuông đồ hối như vui mừng cười khanh khách vì đã giải thoát được linh hồn Lan.

Lan cũng cười tiếp theo hồi chuông tiếng cười lạnh lùng trong lòn không khí yên lặng dưới ánh lú mè thảm đậm buỗi chiều tà...

(Còn nữa)

T. KHÁI - HUNG

Ngân phiếu, bài vở, thư từ, xin gửi
M. NGUYỄN-TƯƠNG-TAM
25 Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Bản hiệu mới vê rất nhiều hàng mùa rét:

HÀNG TÀU: cẩm nhung Thượng-hải, gấm, vóc, nhiều dù các mùi.

HÀNG TÂY: nhung, satin lam hoa gấm, satin len nhiều tay chon và thêu, và dù các mặt hàng khác nữa.

bản hiệu lại có nhiều các kiểu ô can parapluies cannes đê các ngài dùng rất hợp thời trang.

QUANG-MY
Hiệu con rồng vàng

NHÀ THÍ NGHIỆM BỆNH LẬU GIANG Đã phát minh nhung thứ thuốc chữa vê bệnh áy

Hiệu thuốc Lê-Huy-Phách làm thuốc đã lâu năm, đặt phòng riêng đê thí nghiệm bệnh Lậu và Giang mai. Hồi năm 1931 đã phát minh nhung thứ thuốc này đê chữa vê bệnh áy. Lậu mới phái (éstat sén; bắt cứ mủ, máu buốt tức, chỉ dùng từ 4 đến 6 lá khôi hồn, mỗi ve giá 4040

Lậu lâu năm éstat chronique thường sinh nước tiểu vàng đỗ, hay đục còng là vẫn vẫn lúe di tien thấy nóng, tú chi mủ mêt, yếu đuối và còn sinh nhiều chứng khó chịu khác nữa. Như thế chỉ dùng 2 ve liệt trùng giá mỗi ve opo và 1 hộp to bồ ngũ-lạng-trứ lâm 2p, hộp nhỏ 1po, là khôi hồn. Thứ thuốc này ai dùng không khỏi sẽ già lại tien. Còn bệnh giang mai thì bắt cứ nồng đêu đau, nồng thuốc của bản hiệu cũng chóng khỏi hơn là bệnh lậu. ai đêu biết. Muốn hồi đều gi đinh theo timbre opo giả lời ngay

Ở xa mua thuốc gửi thư vê sẽ cách lịnh hóa
giao ngan (C. P.) thư và mandat xin đê:

M. Lê-Huy-Phách 12 Route Sinh-tử Hanoi (Tonkin)

VĂN HỌC

Cái địa vị khôi hài trên dân văn

(Tiếp theo)

Theo như những bài-sử của ông Cống-Quỳnh mà người minh-tương-truyền lâu nay thi thấy ông ấy trong nghề khôi hài chẳng lấy gì làm lỗi lạc cho lắm. Đem so với bọn Đông-phương-Séc, Thuần-vu-Khôn-bên-Tàu đời xưa thì có chõ kém-nhiều. Nhưng đều do ta chẳng nên trách ông Cống-Quỳnh. Một xã-hội đã không biết thường thức cái thú khôi-hài, không trọng hài-văn, đối với những người hay khôi-hài chỉ coi như thằng hèn bội, thi bảo ông Cống-Quỳnh lỗi lạc sao được chứ?

Trong nghề khôi-hài, kỹ-thứ nhất là sự quá thô-tục. Những tay hoạt-kết giỏi đời xưa, không có vắng-cáu-túc-tu từ miệng mình ra bao giờ. Ông Cống-Quỳnh ta thi có hơi-tục một chút, hoặc giả vì đó mà ông không được liệt vào hạng khôi-hài xuất-sắc.

Ở nước ta xưa nay, những tay khôi-hài có phải một ông Cống-Quỳnh mà thôi đâu, Người ta còn kề ra như ông Tú-Xuất ở Nghé-an, ông Ba-Giai ở Hanoi; lại trong Nam-kỳ cũng có một vài người đương-sống nữa, không muôn-ni tên ra đây làm chi. Nhưng tiếc-thay, dời-dã không mấy người biết-trọng, thành ra hạng nhân-tài ấy cũng dành-dem tên họ chôn-trước khi mình qua đời, rồi dần-dần cũng rui với cỏ cây mà chờ!

Tôi từng đọc sách, thấy người ta nói dân-tộc nào phô-thông có tính-hay khôi-hài, ấy là biểu-lộ ra dân-tộc ấy có tư-chất thông-minh. Mà giòng khôi-hài càng sâu sắc-chừng nào, thì lại càng tỏ ra cái trình-dộ thông-minh cao-chừng nấy.

Phải-lầm. Có thông-minh mới i ra được câu-bóng-lon có thú-vị, mà cũng duy-thông-minh lầm-mới-biết người thấy cái-thú-vị của câu-bóng-lon hay. Chớ còn «nói chơi không-biết, nói thật không-hay», thi duy-có-ngu-dần-mới như-vậy, dân-ấy là dân-bé-xó!

Bởi-vậy, ông Shyama-Shankar, người-Ấn-dô, từng du-học bên-Anh quốc, đậu-bác-sỹ khoa-văn-học, năm 1925 có xuất-bản tại Luân-dôn một cuốn-sách toàn-chép chuyện khôi-hài của-nước-minh-nhan-de là «Thông-minh tài-trí của người-Ấn-dô». Xem một-chút đó cũng đủ thấy cái giá-trí của-sự-khôi-hài là đường-nào. Chuyện khôi-hài là chuyện của người-tài-trí thông-minh!

Vậy mà nực cười-thay, có một tay văn-sỹ Tàu dịch cuốn-sách ấy ra, lại nhè-dồi tên-di kêu-bằng «Bảy-mươi hai chuyện cũ-Ấn-dô», vi-dễm-chuyện-trong-sách, thấy con-số ấy thi lấy-mà đặt-tên. Không-dễ theo tên nguyên-là vì-dịch giả nói-rằng trong đó-vẫn-có-chuyện-lở-rá cai-thông-minh tài-trí của người-Ấn-dô mà-cũng-không-phải là-không-những-chuyện-lở-rá cai-ngu-si-của-họ-vậy. Như-vậy-thật-khờ-quá!

Cái tên-sách ấy, bốn-chữ thông-minh tài-trí không-phải chỉ-những-chuyện

trong-sách ấy mà-cốt-dẽ biếu-dương cái-óc đã-dặk-ra được câu-chuyện khôi-hài; thế-thì trong đó-dầu-có-sự-ngu-si, nào-có-hai-gi đẽn cái-tên thông-minh tài-trí? Vả-lại, nếu-chỉ-những-sự-ngu-si-trong đó là thông-minh tài-trí-di-nữa, lại-cũng-chẳng-hai-chi; mà-cuốn-sách-jvõn-cuốn-sách khôi-hài, đặt-cho-cái-tên khôi-hài, nghe-còn-ngó-nghinh-hơn-nữa. Thế-mà-lại-có-viện-lý-viên-lẽ đẽm-chứa-của-người-ta-đi, dù-biết-cái-óc-anh-Tàu-ấy-còn-giản-don-quá.

Câu-chuyện-trên đó chỉ-cho ta-thấy một-người-không-biết-cái-thú-khôi-hài mà-dối-với-một-người-khéo-khôi-hài-chẳng-khác-nào-trê-con-dối-với-người-lớn. Tôi-muôn-ni-ông-bác-sỹ-Ấn-dô đó-là-người-lớn, cõi-người-dịch-sách-ông-ấy là-trê-con-vây.

Theo-tu-trào-văn-học-của-thế-giới ngày-nay, tôi-muôn-nhắc-cái-dịa-vi-khôi-hài-lên-cao-một-chút-trên-văn-dân-nước-la. Từ-nay-là-hay-coi-trọng-nhân-tài-khôi-hài và-hài-văn, rồi-thi-nhân-tài và-văn-ấy-mỗi-sản-sinhh-ra được.

«Lập-nghiêm-ai-dám-lại-gần?» Người ta-dâ-vây mà-văn-cũng-vậy. Cứ-giữ-mục-khăn-den-áo-rộng-quá-thì-nhiều-khi-làm-cho-ké-dọc-minh-phái-chán. Trong-nhiều-bài-văn-của-tôi-có-giòng-pha-trò-là-vì-tôi-ugbf-như-thé-chờ-không-phái-tôi-dại-dột-mà-làm-minh-ra-khinh-bạc-dầu. Ai-khăn-den-áo-rộng-được-thì-tôi-há-không-khăn-den-áo-rộng-được-như-ai?...

PHAN-KHÔI

Nên đọc báo

Đông - Phương

Thích đẹp

DONG SON

— Bám Quan Lớn, quả là con oan!

— Oan hay không, không biết... có phải bắt vì người già giỗng cõi lầm: mặt trời soan, da trắng, má lâm đồng tiền, mài bò cầu...

— Bám Quan... thế có lẽ là con!

KHOA HỌC

Tập hồ sơ của Thiên Lôi

IV

Cái-sở-thích-của-thiên-lôi, là-bé-gặp-kim-khi-tức-thì-dúc-cho-nó-chảy-ra. Nào-có-ai-nhờ-thiên-lôi-làm-thì-dúc-dầu, mà-cũng-có-người-chẳng-muốn-nhờ-thiên-lôi-dúc-hộ-nữa. Thế-mà-thiên-lôi-cứ-theo-ý-minh:

Con-nhà-tướng-có-cái-mộc-gỗ-lát-dồng-dẽ-phòng-thân-thiên-lôi-dâj-làm-chảy-tuột-mắt-cá-dồng, tro-bộ-xuong-gỗ-ra.

Chiếc-tàu-Niú-Uóc-thứa-xưa, trên-cột-có-một-thanh-sắt-dài-một-thước-hai, kboat-về-phía-dưới-rộng-mười-một-ly, thế-mà-sét-dáng-xuống-cột-sắt-chảy-ngót-nữa, mà-sợi-giày-súc-sích-buộc-thòng-tu-cột-xuống-bè-dài-dến-bốn-mươi-thước-cũng-chảy. Chỉ-còn-lại-một-doan-gắn-một-thước. Giỏi-lúc-dó-mưa-dá, nước-dồ-xuống-như-tuổi, thế-mà-sắt-chảy-bắn-tóe-ra-chảy-lốm-dốm-cá-sên-tầu.

Có-khi-sét-rót-vào-một-sợi-súc-sích-súc-sích-chảy-ra-liền-lại-thành-một-thanh, gân-liền-cá-vào-cái-dinh-dóng-đầu. Thiên-lôi-cũng-có-khi-bỏ-ngòi-thor-rên-má-lâm-bắc-thơ-núi-thủy-tinh. Như-khi-thiên-lôi-dáng-xuống-hai-cát, nếu-ta-chạy-dào-lên-xem, tất-nhiên-sẽ-được-một-cái-ống-thủy-tinh, có-khi-dài-tới-mười-thước-tây, do-cát-chảy-kết-lạt-má-thanh-bà.

Nhiều-khi-thiên-lôi-không-ra-oai-như-vậy. Mấy-chiếc-cốc-dẽ-trên-bàn, thiên-lôi-dánh-xuống. Khi-biết-chạ-ra-xem-thì-chẳng-chiếc-nào-vỡ-cá, nhưng-chiếc-thì-méo, chiếc-thì-bị-vận-trong-rất-buồn-cười.

Có-khi-sét-dành-vào-nhà, ngay-dùm-dám-dông-người-má-kkóng-ai-việc-gì.

Ông-Fesquet-giáo-sur-ở-Dunkerque-có-kể-lại-chuyện-sét-dành-một-nhà-nợ-bụ-bại-rất-nhiều. Tiếng-sét-long-trời-lở-dắt-to-gấp-mấy-tiếng-cõi-minh, thế-má-trong-nhà-có-rãm-người, cá-năm-dều-không-việc-gì-cá.

Nguyên-bốn-người-ấy, hai-vợ-chợp-và-ba/người-chị, đang-ngồi-Ấu-ở-bàn-và-dứa-con-nhỏ-dang-ngủ-trên-ghế-ở-góc-nhà-thì-sét-nhè-chính-dứa-bàn-dáng-xuống. Cá-bốn-dều-bắt-tinh-nhào-sự

Đến-khi-hoàn-hồn-thì-thành-ra-cá-bốn-dều-ở-cá-trong-gầm-bàn, chung-quanh-dō-dạc-võ-gây-nhôn-ngang-lồng-chồng. Khi-nhỏ-dến-dứa-con-bé-bại-tuổi-ruồi-dứa-vung-ra-di-tìm-thì-sờ-ở-góc-nhà-con-bé-vẫn-khô-khô-ngáy-trên-ghế.

Bà-chú-nhà-mất-cá-khăn, rũ-xoa-cá-tóc.

Sét-dánh-xong, chui-quá-lò-suối-lên-nhà-trên-phía-bờm, phả-tú, vung-thùy-tinh-ra-khắp-buồng, rồi-không-biết-thiên-lôi-dịnh-làm-gì, mà-võ-nhay-cái-ống-tiền-ở-trên-bàn-dấu-bản-vào-trong-lò-suối.

Sét-cứ-di-quanh, di-co-mãi, tàn-phá-rất-bại, rồi-mới-di-cho.

Thiên-lôi-có-kbi-lại-làm-thầy-lang-rất-nát-tay:

Nguyên-về-năm-1898, có-một-chàng-ngô-bị-thenui-lé, thuốc-thang-mái-chảng-thấy-chuyen. Một-hôm-mưa-to, gió-nhớn, chàng-lần-ra-dung-của-nhin-trò, cho-khuynh-khoa. Chảng-ngó-ngay-lúc-ấy, một-tiếng-sét-nhô-ở-ngoài, đay-chàng-tụt-vào-tận-day-buồng. Bị-thiên-lôi-dâ-bụt, chàng-mê-man-mất-nửa-này, rồi-tỉnh-như-con-sáo-di-lại-như-thường.

Lại-có-một-chàng-nữ-bị-sét-dánh-cũng-hụi, lê-liệt-mất-một-này. Đến-hôm-sau-bóng-thầy-phê-nhàng, kham-khoái, ăn-như-tầm-Ấu-rồi, từ-dấy-cù-càng-ăn-càng-ngon-miệng. Thuốc-bè-nào-bỗng?

Thiên-lôi-hay-dùa-nghịch-nhất-là-lúc-thanh-binh-tròn.

Thiên-lôi-tròn-như-vò, như-quả-bóng, trông-như-quả-cầu-toàn-bóng-lửa.

Cái-bang-thiên-lôi-béo-tròn, béo-lần, béo-lúc-này-chẳng-biết-trai-xuống-lúc-nào-có-khi-hay-ở-ngoài-sân, có-khi-thay-ở-ngoài-cửa, có-lúc-lại-sục-vào-chuồng-bò, chuồng-lợn, bay-huồng-ăn, huồng-ngủ-của-người. Hạng-này-lúc-thì-di-lang-thang-chẳng-có-dịnh-khiến-gì, lúc-thì-chạy-vùn-vụt, đập-phá-toang-hoang, bay-dùa-bốn-người-ta-lâm-cách-cực-ký-mới-lạ.

Như-năm-1547, nhà-nó-dang-ăn-uống-linh-dinh, khách-khứa-tắp-nap, có-dâu-chú-rẽ, thiên-lôi-tròn-cũng-bắt-chước-nhảy-quá-của-sô-vào-sục-sao..

(Còn-nữa) Càng-thứ-mười-ba-

Vợ chồng Xuân muôn xuân mãi

nên-lại-Hương-ký

Tân-Việt-Nam-thu-xá
33bis Rue Lamblot Hanoi

Xin giới thiệu :

Đ QUỐC VĂN CỤ-thì là quyền-sách-bản-rõ-cái-nguyên-uy và các-thè-tài-nhưng-lối-văn-thi-của-ta-khi-xưa-như: ca, từ-khúc, phú-tứ-lục, kinh-nghĩa, văn-sách, văn-suối-của-ông-Bảng-Bùi-Kỳ, giáo-sư-trường-Cao-Đẳng-soan, già..... Op80

II Võ-gia-dinh là bộ-giáo-duc-tiêu-thuyết-Sans-Famille-của-Hector-Malot-nay-mời-dịch-ra-quốc-văn-lần-thứ-nhất..... già..... 1p00

III Đong-ehu-liệt-quốc-số I và số II giá-mỗi-quyển..... 1p00

BỤC TRANH
VÂN ..... CẨU

Thiếu niên nước ta có, hay không
có — thế mà không ai biết đây!

Ông Lê-van-Kim thi bảo không có,
ông Tài-Trường thi nhất định là có, đến
ông Lăng — à quên. quan Hán Thu — thi
không nói ra có, mà cũng không nói ra
không.

Ấy thế mới khó hiểu chứ.

Thành thử thiếu niên nước ta có mà
không có — nhưng trong cái có ấy lại có
cái không có, mà trong cái không có ấy
lại có cái có.

Thế mới lạ!

Ông Lê-công-Đắc rõ tội nghiệp! Ông đang
ngồi im dê tu tinh, tĩnh tu, thi bác Tú-Lý
lai đến lôi ông ra — mà ai cũng biết rằng
ông đã ra, thi khó mà lôi ông vào được!

Mà của đáng tội, có gì hay ho đâu? Con
gà ba chân, con gấu hai mõm, nhà què kè
chợ cỏ có người xem, chửi ông Lê-công-
Đắc thi ai xem mới được chứ!

Sàn quần phụ-nữ đã xong, chỉ còn đợi
các chị em đến luyện voi.

Chắc lúc chị em đánh voi, thi các ngài
thù cựu (ông Tân-Đà chẳng?) họ đứng
ngoài họ xem, họ nhìn rồi họ khóc khich
cười!

Nhưng họ càng cười, thi chị em lại càng
luyện.

Báo « sonam » của ông Vĩnh đã là báo
« sonam mới » thi báo « sonam » của ông
Hiếu hẵn là báo « sonam cũ » — ông Vĩnh
mới ít, mà ông Hiếu cũ nhiều. Nên báo

ông Vĩnh phải đặt là « sonam mới cũ » mà
ông Hiếu là « sonam cũ cũ » hay « cũ cũ »,
không cho xong chuyện!

Trong số « cũ cũ » mới đây, ông Tân-Đà
uống rượu, uống rượu rồi ông say, ông say
rồi « thi xuất ». Ông say nên ông chót làm
bài thơ cảm tình để cảm hóa Phong-hoa.

Nhung thời, ta hãy đợi ông tỉnh đã rồi
sẽ nói chuyện.

VIỆT-SINH

CUỘC ĐIỂM BAO

Nghị lần thắn

— Báo Nông-Công-Thương tuy thế, còn kém
Tứ-Dân. Báo N. C. T. có ba người đọc, báo
Tứ-Dân những bốn. Nhưng kẽ báo Nông-
Công-Thương còn hơn Thương-Báo được
hai người.

Ba ông một báo

Báo An ninh mới càng ngày càng thấy
càng nhạt, nghĩa là càng sắp sửa bắt chước
Nam-Phong-muôn; cho độc-giả càng ngày
càng buồn ngủ.

Năm ngoài, ông Chủ-Nhiệm đến thuyết
thực trị ra bàn, nghe tâm-lộm được. Năm
nay bắt đầu đê đã đậm ra lắm nhỉ. Năm
ngoài, ông N. T. Lăng, iè nhẹ luô, tuy thế
nghe cũng vui vui, năm nay ông đã có kẹo,
có bánh của Phong-Hoa, ông đã bớt lè nhẹ.
Có hai trò vui đều mắt cả, còn những bài
khúc thi toàn cát ở các báo khác, dâng làm
đề độc-giả được rao dài ngắn nга lại mệt
lỗi nữa.

Chỉ có ông Hy-Tống là khác hai ông kia,
người là bây giờ ông vẫn giống ông ngày
trước... chỉ có điều ấy là rày rà cho độc
giả nhất.

Nói chơi vậy, chứ ông Hy-Tống kẽ cũng
khá đấy... Ông được cái chịu khó l

Sự lạ

Nam-Phong vẫn xuất bản như thường,
nay mai lại sấp ra số cũa.

Trong số sẽ có một bài rất già, trong
bài đó, ông Chủ-Nhiệm Phan-Quýnh sẽ nói
cho độc-giả biết rằng: từ nay giờ đi ông
không chơi y-o y-o nữa đâu.

Quảng-cáo giúp Trung-bắc

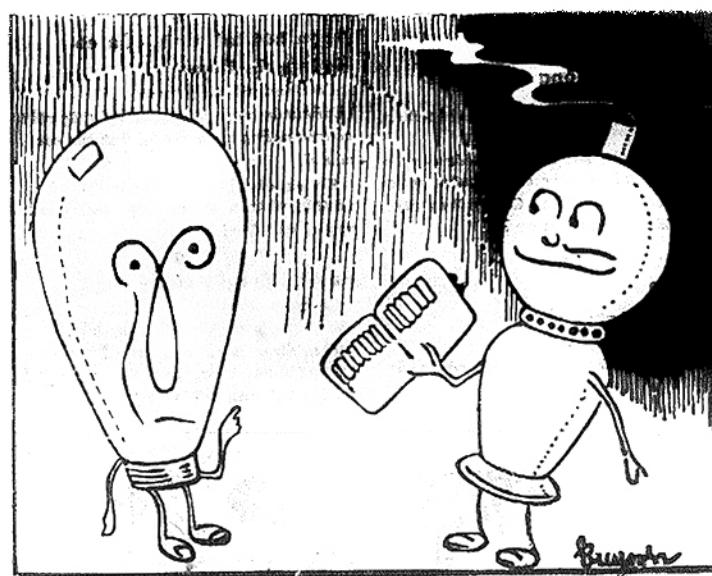
Đêm nay cũng nên đọc báo Trung-bắc
trước khi đi ngủ, bài xã-thuyết vua cụ Bùi
viết, và bài hài-dầm vua ông Hi-Dinh
Nguyễn-văn-Tối viết.

Ta hãy đợi

An-nam Tap-chí của ông Nguyễn-khắc-
Hiếu hiện nay còn đương lấy đà... nhưng
dùy! nhà thi-sĩ, đồng sau ngài có con sông
đấy. Lại vừa vừa thôi.

NHẬT-LINH

Tranh dự thi.— Số 11

Đèn dầu — Mời bác soi thuốc?

Đèn điện — Thôi! Cám ơn bác tôi không hút được.

HUẾ-DÂN ..

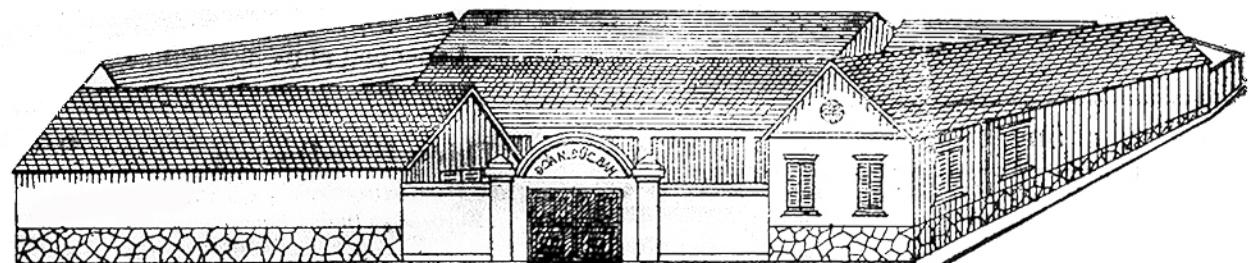
NHÀ TRỒNG RĂNG
+6 HÀNG DA GIÁP HÀNG BỐNG
CHUYÊN MÙN
TRỒNG RĂNG, CHỮA RĂNG
DƯƠNG NGUYỄN QUYỀN
CÓ ĐẲNG CHỨNG CHỈ THỦ PHÁP
VỀ LÀM LÔNG VIỆC KỸ CẦN
THẬU VÀ MẠU CHUNG

HUẾ-DÂN

Cửa hàng bán:
Nước mắm

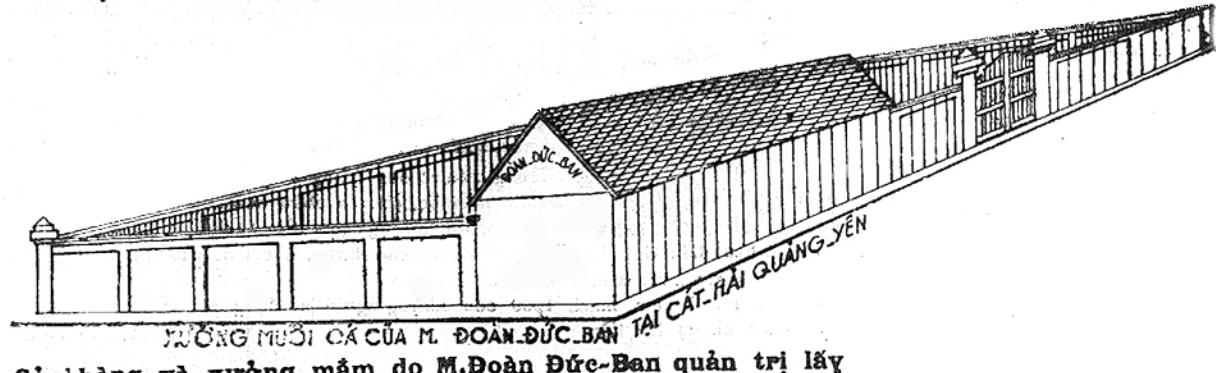
32 phố Bờ Sông hòn
Núi (quai Clémenceau)

Hanoi

XƯỞNG LỌC NƯỚC MẮM TRẮNG CỦA M. ĐOÀN ĐỨC BAN TẠI CÁT HAI QUẢNG YÊN

2 Phố Bến tàu thủy
Rue Marchal Foch,
Haiphong

Cửa hàng và xưởng mắm do M. Đoàn Đức-Ban quản trị lấy

Nước chảy dài giòng...

(Tiếp theo trang 7)

Sinh nhìn người đàn bà thì người ấy vẻ mặt ngẩn ngơ như không hiểu không nhớ ra. Mà Sinh thì không thể nhớ được.

Người đàn bà không để ý đến Sinh, quay mặt vào trong khoang nói:

— Thày cháu ra có ông khách hỏi thuê thuyền.

Người chèo đi ra, dẫu quấn chiếc khăn rằn, mìn mìn mặc áo cộc màu, quần bông lát lợn, vẻ mặt sùi sì, nói:

— Mời ông xuống, chúng cháu chờ...

Sinh xuống, ngồi ở mũi thuyền, nhưng vẫn nhìn dăm dăm vào người đàn bà; mười năm đã qua, mà trông vẫn phảng phất như người con gái năm xưa. Tay đã dùng tay đỡ phẳng ván mồi, vẻ đẹp lộng lẫy, tươi tắn như khi còn là con gái. Sinh nhìn người đàn bà, nhìn đến người chờ g, đến ánh con trong lòng mẹ, nghĩ đến cái mơ mộng của mình mười năm trước giờ, lâm bầm:

Cuộc đời! cuộc đời người ta như thế đây! mà chỉ có thè! ta tuồng người con gái đẹp, ta không thể nào sống trong cảnh nghèo hèn được, ta ái ngại, ta thương... nhưng người con gái đẹp và ta thương may vẫn vô tình, thản nhiên sống theo cảnh đời họ... cái cảnh đói mà ta cho là nhạt nhẽo, vô vị, không sướng/dắng với một người con gái đẹp.

Nhưng họ thì sống như thế, không biết mình là khđ, cũng không bao giờ nghĩ đến xem mình có khđ không... họ sống theo cảnh đời họ, cũng như giòng nước sông chảy trong lòng sông.

Lê-sinh bàngnì, cúi mặt ngâm giòng nước chảy, ngẩn mây cát trời theo giòng nước, tan tác mỗi cái trời về một phía... khác nào hình ảnh cuộc đời của Lê-sinh với cuộc đời của người con gái chờ đón, mỗi bên đi về một ngả, không bao giờ gặp nhau.

Người đàn bà không để ý đến Lê-sinh và mặt thản nhiên như không biết mình là vui hay khđ, không biết mình là xinh đẹp, như không bao giờ nghĩ đến rằng người đẹp như mình có sứng đáng với cái cảnh đời ấy không... vô tình cắt tiếng ru con:

... con sông! Thương nước chảy dài giòng.

BẢO-SƠN

Cùng các nhà buôn, có dặng vắng - cáo ở Phong-hoa
ho tiện việc thu tiền, xin lỗi cũng
ngài biết rằng: Ông Nguyễn Anh
uân chỉ là người đi lấy quảng cáo
nhà báo thời - Từ nay biến lai
vra đến, có chữ ký của ông Phạm
Lê-Ninh, các ngài hãy trả tiền.

Một sự chặng ngò

Tường sô xưa nay tôi vẫn cho là một Khoa-học thường thức đề tiêu khiển song về tinh tú mà nên tháng hai vừa rồi tôi có đến chơi nhà ông Thần-cốc-Tử, số 49 Hàng-Bông. Đêm xem 1 quả Cát hung, vận hạn trong lái di oảng.

Ông nói đều đúng cả, nhưng ông có giận một điều cần thiết rằng phải đè gồng, kèo đến tháng làm này khéo đến sự chết con chết.

Lời chặng dù để lời đoán, vì vợ tôi đang có thai mà khỏe mạnh; thê mà đến tháng làm ngày mồng chín con tôi chết, đến mươi hai vợ tôi chết một cách chẳng i ngò.

Tôi rất đau đớn, song rất phục tài ông Thần-cốc-Tử là một nhà tuồng số rết giỏi đời nay. Vợ có vài hàng thành thực giỏi thiệu ống với bà con ta.

Bùi Ngọc-Khang

*** Ranta de Hué

Thưởng phạt

điều kiện

Chỉ là cái đuôi

Bầu dàn bài XII-thuyết annam lấp chí của ông Ng-khắc-Hieu:

Lược luận về văn-chương quốc-văn

Chữ văn thừa sau có lẽ chỉ là cái đuôi cho được cân đối, hoặc giả đó là lỗi vẫn riêng của nhà thi sĩ. Nhưng người không phải là thi sĩ, thi sĩ phải viết lược luận về quốc văn, hay lược luận về văn chương nước ta.

Văn xuôi của ông Hiếu thực là văn không xuôi

Cùng trong bài ấy, ông Nguyễn khắc-Hieu viết:

— Văn xuôi vì nết nết chuyện... câu chuyện thấy suối tai thi sĩ nghe càng muốn nghe. Nhưng có xuôi tai đâu? Cố đổi thưa nǎo, ay nghe lại biết nghe được?

Có nhiên

Ông Hiếu lại ví:

Văn xuôi vì như chửi viet.

Văn xuôi là chửi viết đứt đi rẽ, còn phải ví van gi nữa.

Mù và diếc

Lại ví nữa:

Văn văn vì như tranh vẽ.

Không... không... quả thực không... vì người mà nghe hiểu văn văn mà không ngán được tranh vẽ, mà người diếc thì ngán được tranh vẽ mà không nghe hiểu được văn văn. Ý chàng ông Hiếu nhớ lầm bỗm câu bình phẩm của cõ nhân: « Thi trung hưu họa » nên mới ví ngô nghênh đến như thế.

Khuôn mặt ai thè?

Cô Hoàng-thị-Hoàn viết trong bài cô gái cùng (P.N.T.B số 586):

Cái khuôn mặt cô có vẻ ngây thơ và cũ kỹ.

Thiết tưởng đã là cái khuôn, — cho chí khuôn mặt cũng vậy — thì chỉ có thè tròn, vuông, mèo, bầu dục hay quá nứa bát giác lục lăng là cùng. Sao lại có vẻ ngây thơ và cũ kỹ được. Khổ quái ở trong cơ quan của Phụ-nữ mà vẽ cái khuôn mặt người con gái không xong.

Ngọn bút tài tình của cô

Hoàng-thị-Hoàn

Cô Hoàn viết tiếp theo:

Cái khuôn mặt ấy người ta khó thấy, chỉ thấy về trên những ngọn bút tài tình của các nhà văn sĩ.

Không, cái khuôn mặt ngây thơ cũ kỹ ấy có thấy về trên những ngọn bút của nhà văn-sĩ nào đâu!

Hay minh mẩy có ấy đấy!

Cô Hoàn lại viết:

Minh mẩy làm phúc mà trung hậu.

Tâm phúc là cái quái gì thế? Còn như rõ minh mẩy trung hậu thì cũng chẳng khác gì nói tình nết béo tốt.

Sao lại khóc?

Cùng trong bài ấy:

Ái thằng cô cũng phải làm tã nó nức ra Tady-thi xuất thế.

Nó nức thì cứ nức, can chi còn phải khóc làm tã?

◆

Người An-nam thứ hai

Trich ở bài XII-thuyết « Cũng là nghĩa vụ tạp chí Tân-Thanh số 566 :

Nam quốc là nước nhà.

Tưởng chỉ mình ông Nguyễn-trọng-Thuật că tiếng kêu gào tự nhiên là người An-nam, sai là ông Bich-Hạnh Phạm-gia-Lâm cũng lại thi thầm bảo cho chúng ta biết rằng: nam quốc là nước nhà.

Có lẽ ông sợ độc giả ngộ nhận cái tên Bich-Hạnh Phạm-gia-Lâm là tên một người Tàu hay một người Nhật chẳng? Giá ông cũng thật hồn chát nữa thi ông nên viết:

Nam quốc là nước nhà, nghĩa là nước của ông Nguyễn-trọng-Thuật và ông Bich-Hạnh Phạm-gia-Lâm.

◆

Một chử hay ba chử

Cùng trong bài ấy, ông Phạm-gia-Lâm viết:

Trong lịch-sử nhân loại nước này nước khác dù nhỏ dù nhón, cũng chung một chử là phải trung-thân, lương-âi, lưỡng-đi, lưỡng-đế...

Tương-thân, tương-âi, tương-lể thi lì ra là ba chử, chử sao lại chung có một chử. Lần sau nên để trống chỗ chử một ấy ra để để lại cần thận đã rồi hãy diễn chử hoặc chử ba, chử bốn, chử năm, chử sáu... v.v. vào.

NHẤT-GIAO-CẠO

Lao-dộng phụ-nữ-thể-thao!

Thiên Hòa Đường

(tự Hứa-gia-Nguyễn-quán)

20 phố Hàng Đường Hanoi

Bản đường theo cõ pháp tự chế ra các thứ bắc ché, cho đơn bắc thuốc và cao dan hoàn tán, bắc đường lại làm dai-lý cho mây nhà danh y ở các tỉnh thành: Thượng-hải, Quảng-dông, Hương-cảng, lại bắc cả các thứ sâm, nhưng, quế, yến, chán chaura, mật gấu, sả hương, súng, lá giặc, sừng linh dung v.v... giá bán phải chặng, việc ngại chiếu cố lấy làm hoan nghênh.

Trong hiệu có ông Trung y Hứa-gia-nu xem mạch làm thuốc, chuyên chữa nam nữ lão ấu các chứng nội thương ngoại cảm và dân bà, Thái tiễn, sản hận, điền kinh, bạch đới với trẻ con các chứng, đậu, sỏi, cam, litchi, kiwi phong v.v... rất là hiệu nghiệm.

Giá tiềng mồi di xem mạch 1000 còn những người lao động đến tận nơi xem mạch không lấy tiền.

Sách mới, có rồi

Chỗ người ở Hanoi ai cũng phải biết: Cánh-sát: Luật ái đường v.v... và phải mua ngay cuốn « sách nỗi vui » Thành-phố Hà-nội » Giá op30, sách ấy lại có cả Bản-dò cũ; Bản-dò mới cũng là nhiều hình về các Thành-cảng, và nói rõ về Lịcù - sô : Địa-dư, Phong-cảnh, Chính-trí, Giáo-đức, Văn-hóa, Tôn-giáo, Phong-tục, Các-bộ, Y-tế, Kỳ-ngô, Thương-mại, Câu-lạc-bộ. Lại có nói rõ về các khóm xóm, ấp, xã, bối, bát, tây, giỗ, người v.v. Vậy muôn thông-thao mọi lề & Hanoi chẳng những là người Hà-thành mà ở đây cũng cần biết: Giá op30 (ở-xa thêm cuốn op20 gửi Hanoi trao-ngân là op65) Mua buôn mua lùn, mua lùn, mua lùn, mua lùn, mua lùn như sau này:

NHẤT-NAM TBU-QUÂN
26 HÀNG-BỘNG HANOI

THUỐC LÂU HÔNG-KHÈ

Là một món thuốc ngoại khoa già truyền ngoại trâm năm, lại nhỏ, được sự kinh nghiệm của chúng tôi trong mười năm nay, đặt phòng riêng truyền món chữa về bệnh lâu và bệnh giang mai nên phát minh ra được nhiều vị thuốc rất hay chế luyện thế vào thành một phương thuốc rất hoàn toàn chỉ uống trong bốn tiếng đồng hồ là khỏi hiệu ngay không bắt đì dài giờ, không vật vã nhọc mệt không hại sinh dục, dân bà có chữa cũng uống được. Bộ phận phải ra mủ, ra máu buổi tối, hoặc bệnh đã lâu chả không rát, mạc mồi khi uống thức đêm, trong người nóng nảy lại thấy có mủ và xem trong nước tiểu có vẫn, uống thuốc này đều khỏi rút cọc. Thuốc đã mau khỏi mà không công phật, nên được anh em chí em đồng bào tin dùng mỗi ngày thêm đông, cả người Tây người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rút nọc, cũng vì họ rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lâu Hồng-Khè. Giá Op60 một ống, bệnh giang-mai tim-lá phát hạch lèn soái nồng sởi lở loét q., đầu đau, xương rát thịt rát đều nỗi mờ dày, ra mào gi hoa khố, phá lở khắp người có diệu thiên pháo, sán nguy đến nơi, nỗi chí công một ống thuốc là cải tử bồi sinh trong 24 tiếng đồng hồ không phải kiêng nước, không hối hận ràng uống thuốc để làm việc như thường không hại sinh dục. CũngOp60 một ống. Xin mời quí bộ lại hoặc có thư về lập tức có thuốc gửi đến tận nơi mua từ 6 ống trở lên không phải chịu tiền cước.

HỒNG - KHÈ DƯỢC - PHÒNG

81, Route de Hué (cạnh chợ Hôm) Hanoi - Tel 755

Đại lý: Bát tiên Vinh Bát tiên Hué. Số 73 Belgique Haiphong : 12 Rue des Corrondiers Haiduong, Chau thành Hưng yên. N° 148 Bd Albert Ier Dakao Saigon

là bán đủ các thứ đèn
N° 3 Rue des Médicaments Hanoi

Ngân phiếu, bài vở, thư từ, xin gửi
M. NGUYỄN-TƯƠNG-TAM
25 Bd Henri d'Orléans, Hanoi

THUỐC LÂU THANH-HÀ

Bệnh Lâu là một bệnh có vi-trùng (gonocoques de Neisser) Khi mổ xác quy đầu sưng, ra nhòn mủ dài thấy buốt rát. Từ ba tháng trở đi đều chữa không hết mọc bọt thành kinh mòn (élat chronique.) Tuy thấy dễ chịu hơn lúc mới bị, mủ ra ít hoặc có khi không có, song những khát mệt nhẹ, thức khuya rực rợn, bệnh lại phục phát, trong nước tiểu thường có vẫn như sợi chỉ (filament), nhưng rát khó chữa, có người dùng dai đến mấy năm không khỏi. Ngãy náo mẩna khỏi một cách chắc chắn xin mời lại, hoặc viết thư về hiệu THANH-HÀ mới mắc dùng số 6, kinh mòn dùng số 7, chỉ trong vài tiếng đồng hồ là bệnh đỡ ngay. Vài lại chia thuốc hòa bình không bắt đì dài rát, không mệt nhọc như những thuốc cũ ban miêu. Dùng thuốc để làm như thường.

giá Op60 1 ống

Sau khi bệnh tình đã khỏi dân ông muốn được bồi bồi cho chân thận lại như xưa (khỏi vàng dầu đau lưng di-tinh mộng-tinh v. v.) thì nên dùng KIÊN-TINH-TỦ-THẬN-HOÀN. Đầu bò mabo được kính-nghẹt đều hòa lợi đường sinh-dục, khỏi khí hư, đau dạ con v. v. thì nên dùng ĐIỀU-KINH-CHÙNG-TỦ-HOÀN. Hai mèo thuốc này ai dùng qua cũng đều được kết quả rất mĩ-mão, Giá một hộp Ip50. Ở xa viết thư về hứa bệnh sẽ có thuốc gửi cách lanh hóa giao-ngân

Có phòng riêng để thật rửa rất vệ-sinh

Có nhận chữa khoán không khỏi không lấy tiền

Thanh-Hà dược phòng

55, Route de Hué. HANOI

TIẾNG LUNG KHẮP HOÀN CẦU

CHÈ XANH KIM-THÁI

NHẤT -
PHÂN

TAM - ,
HY

V.S:
CHU

CHÈ

Nhô cảnh sanh nước

mua tại :

Hanoi Hàng Ngang Số nhà 3
Haiphong Phố Khách Sô nhà 140

CLIQUE RAY-PHOTO

Tuyệt hết Bệnh lâu. Giang

Các ngày sau khi khỏi chứng bệnh tinh. Bị độc còn lại, Nước tiểu khi vàng Tè liên tục cóc trong thấy lòn vẫn đặc. Như đầu soy chì giày như mồi, qui đầu thường có một đinh thính thoảng ra đồi tì mủ. Hoặc sáng khi ngủ dậy. Trước khi tiểu tiện nên tháo mít chín trắng như sữa đặc, ăn của độc hoặc làm việc gì quá độ bệnh lại phục phát, nếu có người xương thận thường thấy đau mỏi như vây. Món trù hối bệnh cần thi ta dùng ngay thứ thuốc kiêm tính tuyệt lâu (thuốc triệt nòi), là Ip50 một hộp nhẹ 2.3 hộp, 1 ống 4 5 hộp là khỏi dứt. Vì thuốc ấy đã nhiều người dùng qua, nên đã biết tính nghịch cảm kiêm tính;

Còn người đang thời kỳ phát hành đì đì ít một cương dương lấy đau nòi, bạch ra mủ ra mủ; đó là thời kỳ bệnh đang phát. Như thế dùng ngay thứ thuốc chửi béo (Thuốc chửi đang thời kỳ phát) giá Op60 một hộp nhẹ 4.5 hộp Nặng 6-7 hộp là khỏi ngay

Mà người bệnh giang phát ra thì thấy hấp sot nồi bạch qui đầu lở loét mít mây mầm tít mít mồi xương đau, thỉnh thoảng thấy hấp thịt giật giật. Như thế dùng ngay 4.5 hộp thuốc Giang giá Op70 một lọ là khỏi ngay.

Những thuốc đã kê ra đây đều không công phạt không hại sinh giục. Hiện đã nhiều người uống khỏi, và đã nhận được nhiều giấy chứng chỉ của các người uống khỏi gửi về cầm cao. Dáng nhẽ các giấy chứng chỉ công tên các người cầm cao để các đúc gá biết. Nhưng bệnh này là bệnh kín. Vậy xin miễn đăng.

Bình-Hưng 89 Pavillons (phố Mã-Máy) Hanoi — giày : 01 543

MÙA RÉT BÁ TỚI

Phòi yêu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyên,
có một không hai

BỒ-PHẾ THÁNH DƯỢC

Trị đờm, trị ho, mệt lao, hắt xrayen, giúp ích cho người, công thật chẳng nhỏ, có dùng mới biết

Lọ con	0p.40
Lọ lớn	0p.80

BÀI-QUANG DƯỢC PHONG

47 phố Hàng Đường Hanoi — Giấy số 805

Thứ náo là

(Phòng tích)

Nhà phòng tích dân dụng dân bắc sác lợp
thường hay bị, bị 20 đến 30 ngày tuổi
tay bị lâm. 1: Vì sớm nay rụng sáy với kem
kết dọc; 2: Ám xong đi ngủ hay đi tắm
nay ném thụ bệnh, gọi là phòng tích. Khi
bệnh bệnh thấy dày hơi, táo cát, tức ngực,
đau họng mửa ho, hàn thi vị, thường
đau họng đau lung, chân tay mỏi mặt. Mùi
hàn ném, sặc mặt vàng, da bụng giày. Mỗi
tổng 1, 2 lúu lúu 4, 5 lúu Phòng-Tích thần
được Cao Chân không công phai, dùng
tanh lát thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Mỗi
lúu chia hai bột nặng giá 0p.40.

VŨ-DINH-TÂN

178 bis, Route Lape-Tray, Hal-phong
An-tử kim-thiên năm 1928

Các nơi Đại-lý

HANOI: M. Hiền, 22 bis phố Hué; Trần
văn-Huấn, 99 phố mới; quang-tiến-ký, 4
nhô hàng Lóng; Nguyễn-ngọc-Linh, 25 phố
Võ Bông — HÀ-BỐNG: Hiệu Nam-Thọ
chợ buổi; Bảo-Châu Photo phố Brussels;
Nhà-Phong ở Chợ Tía — NAM-DỊNH: Hiệu
Linh-ninh-Đường 19 phố khách; Hưng-Long
9 Nang-Tinh — HẢI-DƯƠNG: Hiệu Chi-
Lan 11 Đồng-Thị — BẮC-NINH: Vinh-Sinh
108 Tiên-An — SONTÂY: Van-Thanh 47
Mèo-Tiah — HAIPHONG: Hiệu Nam-Tán
Bản sách vở 48 phố Bonnal — VINH: Sách
Huy phủ gare — HUẾ: Vinh-Tường 49 Gia
Long — SAIGON: Hung-Vượng 16
Rapageo.
Giá sáu trong ba kỳ có đại lý bán.

BIJOUTERIE TONKINOISE

VAN TƯƠNG

(Chính hiệu BA-LUC)

HAIPHONG — 293k, Phố chợ Sắt

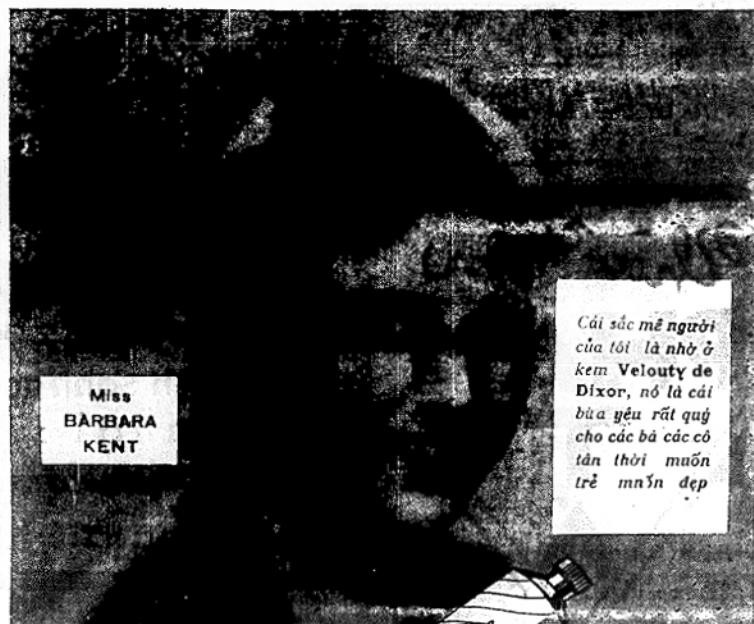
Bản hiệu chuyên làm, bán và chữa các
vật đeo vàng bạc thời trang Nam-Việt để
tou 20 mươi năm nay; bảo giờ vàng cũng
đóng tuồi đúng cũn.

Lại có bán thêm các thứ chè trộn hoa
sả, Sâm-Cao-ly, Huế-Ký, quế thanh, yến,
Dũng-Nam.

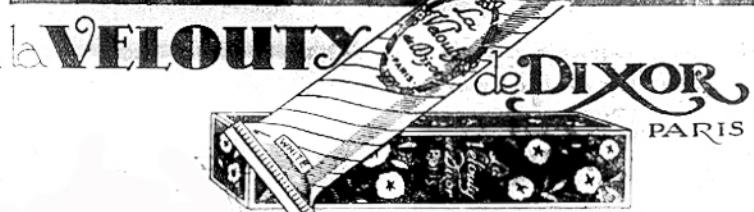
Đối khách có lòng chiếu cố sẽ không lo
phiền-đau già.

Có bán theo cách Hạnh hóa giao ngan

VAN-TƯƠNG

Cái sác mè người
của tôi là nhờ ở
kem Velouty de
Dixor, nó là cái
bữa yêu rất quý
cho các bà các cô
tân thời muốn
trẻ mơn đep

Thứ kem thay phấn hiệu Velouty Dixor càng dùng màu già càng my
khi ra mưa ra nắng cùng khi nhảy đậm mà có bồ bối ra cũng không giảm
mặt màu kem. Thứ kem này không những thay phấn, mà về mùa rét dùng thay
thuốc nở thì không thử nào tốt bằng.

Có bán lẻ khắp mọi nơi

Đại-lý độc quyền: LUNE FAT, 23 — Rue Changeurs, Hanoi

THƯỢNG KHÁNH Y QUÁN

Grande pharmacie sino-Annamite

Những thuốc già-truyền đã nổi tiếng trong 70 năm nay

Thuốc thay. — Dùng thuốc này mà tay, không phải kiêng cơm, uống vào
không đau bụng, người không nhọc mệt, ai dùng qua rồi cũng chứng nhận
như thế. Giá bán nhất định 5 xu một liều, mua buôn tính giá riêng.

Thuốc đau mắt. — Thuốc này là một phương thuốc già-truyền có đã ba
điều nay, dù đau nặng nhẹ, hoặc mang mòng lâu năm, dùng thuốc này
chỉ trong giây phút, tra vào mắt thấy quang ngay, người nhora trẻ con đều
đủ ý được cả. Giá bán nhất định một hào một lọ, mua buôn tính giá riêng.

Ai có ho nguyên chất — rất thơm, bán cực rẻ Giá 2 hào một lọ.

Thuốc ho — hú ho lâu, mới ho, ho gió, ho đờm ra như rải gà, ho ra
buốt ngày hó đêm ho, người ho ngày ngày sốt nóng, người lớn hay trẻ con
này phải xin đến ngay THƯỢNG - KHÁNH Y - QUÁN 172 phố Hué, Hanoi

Thượng Khanh Y-quan 172 Rue Hué, Hanoi

Thực vậy! Thực vậy! Không giám khoẻ tài

Món thuốc trị chứng đau già già ở
Quảng - Đức - Sinh được phòng chống
tôi, do y-sĩ quan Ngọc-Sơn nghiên
cứu rất tinh vi, đã chữa giúp lâm
bệnh nhân, có chứng ấy thực rất thần
biệt.

Mới đây Mme Truong-duc-Huu
chủ nhà hát Phúc-Thắng và M. An-
Phú số 4 hàng Bồ Hanoi, cũng có
chứng đau già - già, có lấy thuốc
của bản đường điều được khỏi cả.

Bản đường xem mạch, bốc thuốc,
chuyên chữa các chứng ngoại cảm,
nội thương và có đủ thuốc hoàn tú
sản xàng gói giấy hay đóng hộp để
các bệnh nhân di xa, tiện uống không
ái sace.

Bản đường chủ nhân xin sẵn lòng
giúp dùm các bệnh nhân các phương
tập phòng các chứng bất kỳ.

Kính cáo
Quảng - Đức - Sinh
31, phố bàng Bồ, Hanoi

Hiệu Bào-chẽ Bào-Bình-An

35 — Phố Hàng ngang
Chân-Senk-Yu chủ nhân
Giấy số 650 HANOI

Là một hiệu Bào-chẽ
do ông Châu-Senk-Yu
có bằng cấp bèo Tàu
đứng chủ trương bán
thuốc bào chẽ và các
thú cao dan hoa tán
— Có đủ các thứ sâm
thật tốt.

Tiền - sành hiện đã
chết cho nhiều các
quan Tây Nam, có
nhieu giấy chứng chí
tốt.

Lúc náo quý-khách
đến xem mạch tiền
này cũng sẵn lòng tiếp không lấy tiền.

Nhà nhân kỷ đầu Phát

Imp. Moderne Hanoi

THẾ GIỚI CỦA MỤC TÀI GIẤY

Còn vẹt

Rõng rã ba năm trời, ăn không ngon, ngủ không yên, mắt chói, mắt vui, tó hàng trăm trang chữ son, ráp hàng trăm trang chữ phóng, tôi đã tới thời kỳ dở bị đòn.

Ngày nay, tôi hồi tưởng lại mà tôi lấy làm khiếp sợ cho cái trí nhớ của tôi về thời kỳ áu-trú. Ngẫm ra, thưa nhỏ ta học chữ nhỏ, là chỉ luyện có một cái trí nhớ. Trong khoảng có hơn một nghìn ngày mà bộ óc non nớt của tôi chưa được biết bao nhiêu là chữ: quyền Hán quyền Huệ và toàn bộ Tứ thư. Tôi chỉ gọi là sách Hán sách Huệ, chứ nào đã biết đâu là sách ấy thuộc về bộ Bắc-sử, cũng như tôi học thuộc lòng bốn quyền: Đại-học, Trung-dung, Luận-ngữ, Mạnh-tử mà nào tôi có ngờ đâu rằng đã học hết bộ Tứ thư.

Nói cho đúng thì tôi chỉ như con vẹt, tuy học thuộc, đọc lầu lầu, nhưng chẳng hiểu là trong sách thành hiền giày những gì? Lời thầy giảng nghĩa thi lai theo ý như lời thánh hiền khen tôi càng mờ mịt.

Tôi xin lạm dịch ra đây một câu trong sách Đại-học để ai có cho tôi là ngạo-mạn dỗi với thánh hiền và bất kính dối với thầy học, sẽ ngầm nghĩ mà lượng thứ cho tôi:

Tăng-tử viết: Thập mục sở thị, thập thủ sở chỉ, kỳ nghiêm hồ, phủ nhuận ốc, đức nhuận thân, tâm quảng, thê bần, cố quản tử tú thành kỹ ý.

Dịch:

Thầy Tăng-tử nói rằng: mười mắt sủa trông, mười tay sủa chỉ, thưa nghiêm vậy đi! giàu nhuận nhà, đức nhuận minh, lòng rộng, thê lớn, cho nên dũng quản-tú hồn thực thừa ý.

Dịch như thế, còn ai hiểu được mà

ngày xưa, ai ai học hay giấy chữ nhỏ cũng đều dịch như thế cá?

Có một điều lạ là không bao giờ tôi tò mò muốn hiểu; có lẽ tôi cho rằng lời thánh giày vẫn khác lời nói thường của kẻ phạm chẳng nên tôi chỉ biết có một việc: cầm cờ học thuộc lòng.

Anh em bạn tôi thường vẫn ca tụng cái tài học thuộc lòng của tôi. Kể ra thì kia còn bé, cái sức ký ức của tôi cũng khá thực. Chả thế mà tôi đọc được một mạch từ đầu đến cuối quyển Đại-học.

Nhưng có lẽ anh em cũng quá tăng bốc cái năng lực ấy của tôi. Cho chí thấy học tôi nhiều khi cũng bị tôi lừa dối, mà khen tôi bằng những lời sùn lan.

Ngày nay tôi nghĩ tới sự man trá của tôi, tôi vẫn còn hổ thẹn và lương tâm tôi không khỏi bị cắn rứt.

Tối hôm ấy trong huyện có bài chèo. Tôi vừa mở sách ra học thì nghe thấy trong chầu thumm thumm điệu hoài. Tôi nín lòng sốt ruột, tuy mắt đè vào mặt chữ, miệng nghêu ngao đọc mà trí đè cả ở đầu ấy. Tôi đọc xong hai lượt rồi mà vẫn không biết trong bài học nói những gì..

Chỗng chèo đồ hời nghe inh ỏi bên tai... Tôi liền gấp sách ưng dung cất lên bàn. Thầy ngồi xếp bằng đương dung dùi, đương mục kính thi thầm đọc chuyện Liêu-trai nên không lưu ý đến những sự xảy ra bên mình. Nhưng anh tôi thì có chiều ghen tức mắng gắt:

— Không học đi.

Tôi đồng ý trả lời:

— Em thuộc rồi!

Thầy cũng quái lại hỏi:

— Thuộc rồi à?..

Xưa nay tôi vẫn nói tiếng là học chóng thuộc, nên thầy cũng không nghi ngờ gì. Nhưng thật ra thi tôi

chưa thuộc lấy một câu. Tôi định nich rằng mai đây sớm học cũng kịp. Nhưng nào, có dày sớm được! Thúc khuya xem chèo thi còn dày sớm sao được!

Sáng hôm sau, vừa mắt nhắm mắt mở, ở giường bước xuống, tôi đã nghe tiếng anh tôi học ôn lại bài hôm qua đè sập lên đọc. Tôi vội vàng đi rửa mặt. Chỉ kịp tim thấy sách là đã có tin thầy gọi lên học rồi.

Tôi lo sợ cuống quít, chắc chắn thầy nào cũng bị đòn, it ra là năm roi, theo như luật lệ riêng nhà trường...

Tôi đã mở sách ra nhầm... nhưng tôi biết cũng vô ích, năm sáu phút nữa đã đến lượt mình đọc rồi, còn học làm sao kịp... Thời dành lén thù tôi chịu đòn là xong... Tôi đã làm quen với cái roi nhiều lần lắm rồi, nên nghĩ tới nó, tuy tôi biết thầy nào thân thể cũng sẽ bị đau đớn, mà tâm trí tôi vẫn giữ được thiên nhiên như không...

Bỗng một tia sáng lấp lóe trong trí

nhớ của tôi: Thường thường tôi vẫn chơi đố chữ với anh em bạn. Cách chơi như thế này: Mở một quyển sách gấp chéo phía dưới tờ giấy lại. Hai ba người, mỗi người lấy một chữ ở chỗ gấp chéo ấy, rồi mở rộng tờ giấy ra, nếu chữ mình lấy có ở nửa phía trên trang giấy là mình được cuộc.

Tôi mỉm cười, vì cái lối chơi đố chữ kia có lẽ sẽ giúp tôi tránh nỗi mắng roi đòn.. Tôi đương ngâm nghĩ thì có tiếng thầy gọi:

— Linh lè đọc.

Tôi gấp sách đặt ngón tay vào chỗ có bài học... Rồi tim chờ sấp rón rén gấp đôi nửa tập giấy dâng sau lại, thành thử thầy và anh em bạn ngồi phía trước nhìn vào bìa sách của tôi vẫn tưởng sách tôi gấp kín nhưng kỳ thực tôi nhìn vào bài học mà đọc. Tôi vờ làm bộ sợ hãi, kinh cần đặt sách lên ngực, cúi nhìn xuống đất, nào ai có ngờ đâu rằng tôi nhìn vào sách. Lại may cho tôi, thầy đương mải đọc giờ một chuyện Liêu-trai, ý bẩn lý thú lầm nên thầy cũng không lưu ý tới tôi cho lẩn.

— Thưa thầy con xin đọc a!

Rồi tôi é a kéo một mạch! thoát nạn!..

— Thưa thầy, con đã đọc rồi a..

Thầy rời quyền tiều-thuyết, đặt mực kính lên trán, duỗi mắt nhìn tôi rồi thầy lôi quay lại phía cic anh em bạn tôi mà bảo rằng:

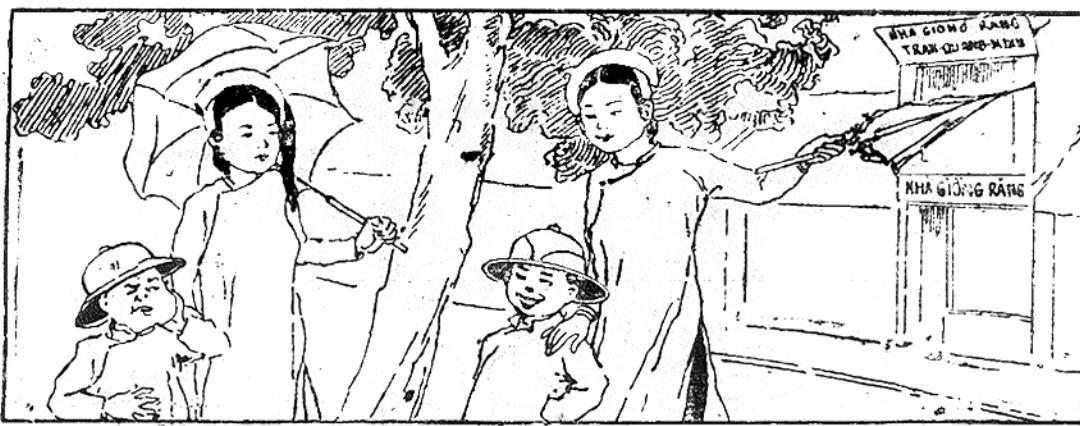
— Dấy! các con coi! thằng Linh n; học chăm chí thế, mới đáng là học trò thầy chứ!

Tôi hít lên cúi nhìn chân, khiến thầy và anh em bạn lại cho là tôi có tình nhũn nhặn.

Từ đó, hễ hôm nào tôi mãi chơi không thuộc bài thi tôi lại dùng đến cái mèo ấy.

(Còn nữa)

NHỊ-LINH

Bà Nghị — Kia bà Hân đi đâu đấy? cháu làm sao mà mặt mũi sưng thê?

Bà Hân — Ấy cháu đau răng, tôi định đến bác Đốc hỏi xem nên mang cháu đi chữa đâu?

Bà Nghị — May quá, thằng cháu này trước cũng đau, móm miệng sưng to bằng hai tay mà tôi chỉ đem cháu lui nhà giồng răng Trần Quang-Minh chữa vài lần là khỏi.

Bà Hân — Ấy tôi quên bằng đi đấy, bác Đốc cháu trước cũng giồng răng vàng ở đó, vẫn khen công việc cần thận và... ê-my-thuật mà nhất là chữa mấy cái răng cho bác già cháu thì lại thầm tinh quá — Chẳng biết có gần đây không?

Bà Nghị — Kia kia, ngay trước mặt, bác cứ trông biển đề «Nhà giồng răng Trần Quang Minh» số nhà 198 phố Hàng Bông Lò là phải l.

Ai sẽ chung ????

Có riêng **200** sổ biếu các ngài có xe đạp đem đến sơn và mạ, hoặc mua hàng ở hiện Đồng-Mỹ, từ 6p.00 giờ lên.

Số đầu: một cái xe đạp đáng giá 50p.

Số thứ hai: một cái xe đạp đáng giá 30p

ĐỒNG-MỸ

Nickelage : Emaillage au four
Réparation des Cycles.

N. 54 Rue du Papier Hanoi

